Ազգ
Azg

1 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2005 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 16 (3182)

Հյուսիսային բեւեռում ջերմաստիճանի անկումը մտահոգիչ է

Հակառակ երկրագնդի ջերմացման երեւույթին, այս օրերին Հյուսիսային բեւեռում արձանագրվել է ջերմաստիճանի ռեկորդային նվազում, 20 կմ բարձրության վրա հասնելով 80 աստիճանի (ցելսիոս), հաղորդում է AP գործակալությունը Բրյուսելից: Սա իր հերթին բերում է օզոնի շերտի քայքայման, ինչը շարունակվելու դեպքում սպառնում է տարբեր հիվանդություններ պատճառել մարդկանց, հատկապես բացօթյա աշխատանքներ կատարողներին սկանդինավյան երկրներում եւ նույնիսկ Կենտրոնական Եվրոպայում: Ինչպես հայտնի է, օզոնի շերտն է, որ մեզ պաշտպանում է ուլտրամանուշակագույն ճառագայթներից, որոնք պատճառ կարող են դառնալ մաշկային քաղցկեղի:

Եվրոմիության համապատասխան ծառայությունը հրահանգներ է ուղարկել տարբեր երկրների հետազոտողներին՝ մոտիկից հետեւելու Հյուսիսային բեւեռում ջերմաստիճանի փոփոխություններին:

Փաստահավաք խումբը գոհ է աշխատանքային պայմաններից

Մինսկի խումբը եւ ԵԱՀԿ առաքելությունը Ղարաբաղում

Հունվարի 30-ին ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահներ Յուրի Մերզլյակովը, Սթիվեն Մաննը եւ Բեռնար Ֆասիեն փաստահավաք խմբի հետ ժամանել են Ստեփանակերտ: Նրանց նախ ընդունել է ԼՂՀ արտգործնախարար Արման Մելիքյանը: Համաձայն ԱԳՆ մամուլի ծառայության տեղեկատվության, ԱԳ նախարարը՝ ներկայացնելով ԼՂՀ վերահսկողության տակ գտնվող տարածքների վերաբերյալ հանրապետության ղեկավարության դիրքորոշումը, միաժամանակ ընդգծել է, որ տեղում իրավիճակի ուսումնասիրումը միջազգային հանրությանը հնարավորություն կտա իրական պատկերացում կազմել փախստականների եւ բռնատեղահանված անձանց դրության մասին: Նա պատրաստակամություն է հայտնել ԵԱՀԿ առաքելության հետ համագործակցելու առումով, նշելով, որ վերջիններիս համար կստեղծվեն անհրաժեշտ աշխատանքային պայմաններ եւ դիտարկման խմբին հնարավորություն կընձեռվի այցելել հետաքրքրող ցանկացած շրջան: Համաձայնեցվել են ղարաբաղյան այցի ընթացքում փաստահավաք խմբի գործունեության ծրագրին վերաբերող հարցերը:

Համանախագահներ Բեռնար Ֆասիեն եւ Սթիվեն Մաննը:

Նույն օրվա երեկոյան խմբին ընդունել է ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանը: Հանրապետության ղեկավարը կարեւորել է ԵԱՀԿ նախաձեռնությունը, նշելով, որ նախկինում պաշտոնական Ստեփանակերտը բազմիցս դիմել է Մինսկի խմբի համանախագահներին՝ առաջարկելով նման դիտարկում անցկացնել, որպեսզի բացառվեն Ադրբեջանի ամեն տեսակ զրպարտությունները:

Ինչպես նշվում է ԼՂՀ նախագահին առընթեր տեղեկատվության գլխավոր վարչության հաղորդագրության մեջ, Արկադի Ղուկասյանը դիտարկման խմբին տեղեկացրել է, որ դիտարկման ենթակա տարածքներում ղարաբաղյան իշխանությունները դրանք բնակեցնելու պետական ծրագիր չունեն:

Տես էջ 3

ՎԵՐԱԴԱՐՁ

Ադրբեջանը հանձնել է գերի ընկած 4 հայ զինվորների

ԵՐԵՎԱՆ, 31 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հունվարի 28-ին Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարությունը Ղազախի սահմանային գոտում Հայաստանի պաշտպանության նախարարության ներկայացուցիչներին է հանձնել մի քանի ամիս առաջ տարբեր զորամասերից գերի ընկած 4 հայ զինվորների՝ Հարություն Ազատյանին, Եղիա Հունանյանին, Գեւորգ Խլղաթյանին, Արիստակես Մարտիրոսյանին:

Հարություն Ազատյանը գերի է ընկել անցյալ տարվա սեպտեմբերին, իսկ մյուսները՝ նոյեմբերի 25-ին: ՀՀ պաշտպանության նախարարության խոսնակ Սեյրան Շահսուվարյանը նշել է, որ հայ զինվորներն անմիջապես տեղափոխվել են զինվորական հիվանդանոց՝ բժշկական քննության ենթարկվելու: Ադրբեջանական լրատվամիջոցների փոխանցմամբ, հանձնելուց առաջ բժշկական զննության ենթարկված հայ զինվորների առողջական վիճակը բավարար է եղել:

Procter և Gamble-ն ու Gillette-ը կմիավորվեն 57 մլրդ դոլարով

Օտարերկրյա լրատվական գործակալություններից տեղեկանում ենք, որ լվացող միջոցների եւ անձնական հիգիենայի ապրանքների արտադրության միջազգային խոշորագույն Procter & Gamble ընկերությունը ցանկանում է գնել սպառողական ապրանքների արտադրության մեկ այլ՝ սայրեր եւածիլման միջոցներ արտադրող Gillette հանրահայտ ընկերության բաժնետոմսերը: Վերջինս միաժամանակ հայտնի է Duracell մարտկոցների, Oral-B ատամի խոզանակների եւ Braun կենցաղային էլեկտրասարքերի արտադրությամբ: Գործարքը դեռեւս պետք է արժանանա ընկերությունների կառավարող մարմինների եւ բաժնետերերի հավանությանը: Ենթադրվում է, որ այն կիրականանա մինչեւ 2005 թ. աշունը, իսկ ձեռքբերման արժեքը կկազմի մոտ 57 մլրդ դոլար:

«Այս գործարքը կբերի սպառողական ապրանքների արտադրության աշխարհում ամենախոշոր ընկերության ստեղծմանը», նշել է Gillette-ի խոշորագույն բաժնետեր Berkshire Heathaway հոլդինգային ընկերության նախագահ Ուորեն Բաֆֆետը: Նա երազանք է համարել այդ գործարքը:

Նշվում է նաեւ, որ միավորված ընկերության տարեկան եկամուտը կգերազանցի 60 մլրդ դոլարը, հնարավորություն ընձեռելով նրան շրջանցելու անգլո-հոլանդական Unilever ընկերությանը եւ սպառողական ապրանքների արտադրության ոլորտում աշխարհում առաջին տեղը գրավել:

Ա. Մ.

SBC-ն գնելու է AT & T-ն

Մ. Նահանգների հնագույն՝ AT&T հեռահաղորդակցական ընկերությունը մոտ ապագայում գնվելու է իր «ձագերից» մեկի՝ SBC ընկերության կողմից: Գործարքը արժենալու է 16 միլիարդ դոլար, որով փաստորեն վերջ է դրվելու 1875 թ.-ին հեռախոսի գյուտարար Ալեքսանդր Գրահամ Բելլի հիմնադրած ընկերության կյանքին:

AT&T-ի վաճառքի պատճառը, ինչպես բացատրել են ընկերության ներկայացուցիչները, Մ. Նահանգներում եւ ողջ աշխարհում հեռահաղորդակցման ասպարեզում աճող մրցակցությունն է եւ ծախսերի աճը: Արդեն 1984 թ.-ին AT&T-ից տարանջատվելով 8 նոր ընկերություններ, կամ, ինչպես ասում են, «ձագեր» էին առաջացել, որոնցից մեկն էլ SBC-ն է:

Հիշեցնենք, որ մինչեւ OTE ընկերության Հայաստան գալը, արտասահմանյան երկրների հետ մեր երկրի հեռահաղորդակցումն իրականացվում էր AT&T-ի միջոցով:

Սկսվեց Մայքլ Ջեքսոնի դատավարությունը

Կալիֆոռնիայի նահանգի Սանտա Մարիա քաղաքում երեկ սկսվեց հանրահայտ փոփ-աստղ Մայքլ Ջեքսոնի դատավարությունը, որի նախնական դատաքննությունը շարունակվում էր արդեն մեկ տարի: Մայքլ Ջեքսոնը մեղադրվում է 14-ամյա տղայի եւ այլ անչափահասների հանդեպ սեռական ոտնձգության եւ անբարո այլ արարքների համար: Նրան պաշտպանում է հայտնի փաստաբան Թոմաս Մեսերոն, որն անցյալ տարվա ապրիլից փոխարինում է Մայքլ Ջեքսոնի նախկին փաստաբաններին, այդ թվում նաեւ հայազգի իրավաբան Մարկ Կիրակոսին, քանի որ վերջիններիս հետ Ջեքսոնը կտրուկ ընդհատել էր կապը: Ջեքսոնը դեռեւս չի ձերբակալվել, որովհետեւ ազատության մեջ գտնվելու եւ այդ ընթացքում իր անմեղությունն ապացուցելու համար վճարել էր 3 մլն դոլար:

Ենթադրվում է, որ դատավարությունը կշարունակվի մոտ կես տարի:

Ամերիկյան ABC հեռուստակայանի տվյալներով, 14-ամյա տղան շարունակում է հաստատել իր նախկին ցուցմունքը, համաձայն որի Ջեքսոնը նրան տարել է իր անկողին եւ հյուրասիրել ալկոհոլային խմիչք:

ՀԲԸՄ-ը ափսոսանք է հայտնում, որ Մեսրոպ պատրիարքը դատական հայց է հարուցել

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 31 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության կենտրոնական վարչությունն ափսոսանք է հայտնում այն կապակցությամբ, որ Կ. Պոլսի Հայոց պատրիարք Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Մութաֆյանը Մելգոնյան կրթական հաստատության հարցով դատական հայց է հարուցել ՀԲԸՄ-ի դեմ: «Համոզված ենք, որ Սրբազանը լիարժեք կերպով տեղեկացված չէ Մելգոնյան կրթական հաստատության առնչությամբ ՀԲԸՄ-ի նախաձեռնած գործողություններին: ՀԲԸՄ-ը մնում է նվիրված հայ ժողովրդի, այլ ոչ թե մարդկանց փոքրաթիվ խմբի, շահերին ծառայելու եւ դրանք հետապնդելու գործին»,- ասված է ՀԲԸՄ կենտրոնական վարչության հայտարարությունում, որ տրամադրել են ՀԲԸՄ մամուլի գրասենյակից: Համաձայն փաստաթղթի, «Մելգոնյան կրթական հաստատության փակելու որոշումը մանրակրկիտ կերպով քննարկվել է եւ ամբողջովին համապատասխանում է ՀԲԸՄ-ին արված անվերապահ նվիրատվության պայմաններին»: Բացի այդ, ինչպես նշում է ՀԲԸՄ կենտրոնական վարչությունը, «հակառակ տարբեր պնդումների, տարիներ շարունակ ՀԲԸՄ-ը Կոստանդնուպոլսի Հայոց պատրիարքարանին վճարել է ըստ Կարապետ Մելգոնյանի կտակի իրեն հասանելիք բոլոր գումարները եւ շատ ավելի, ինչի մասին վկայում են ստացականները եւ այլ փաստաթղթեր»: «Ինչպես մեր պատմության ամբողջ ընթացքում, ՀԲԸՄ-ը շարունակելու է հարգել իր բազմաթիվ բարեգործների, այդ թվում հանգուցյալ Կարապետ Մելգոնյանի ակնկալիքները՝ ի շահ աշխարհասփյուռ հայության», ընդգծում են հայտարարության հեղինակները:

Հրապարակվեց Ամենայն հայոց կաթողիկոսի Սրբասառ կոնդակը՝ նվիրված գրերի գյուտի 1600-ամյակին

Հունվարի 30-ին Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնում հանդիսապետությամբ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի, մատուցվեց սուրբ եւ անմահ պատարագ: Պատարագիչն էր Մայր աթոռի միաբան Տ. Կյուրեղ աբղ. Վարդանյանը:

Ընթացս պատարագի մեծ հանդիսավորությամբ «Էջ Միածինն ի Հօրէ» շարականի երգեցողության ներքո Ս. խորան բարձրացվեց Ամենայն հայոց հայրապետի սրբասառ կոնդակը՝ նվիրված հայոց գրերի գյուտի 1600-ամյակին, որն ընթերցեց Մայր աթոռի դիվանապետ Տ. Արշակ եպս. Խաչատրյանը:

«... Սահակ-Մեսրոպյան դպրոցի օրհնյալ սերունդը կերտեց 5-րդ դարը հայոց պատմության՝ մտքի ու հոգու զարթոնքով պայծառ ու հանճարագործ, նվիրումով ու հավատարմությամբ հաղթական եւ նահատակությամբ լուսազգեստ: Հոգով կրթանք հոգի կրթեց: Մեր պատմության հետագա բոլոր դարերն առաջնորդեց հայ մշակույթի ոսկե հունձքի սերունդը՝ քրիստոսասեր ու հայրենապաշտ, ազնվահոգի, լուսավորյալ ու մտավորական այն սերունդը, որը փորձության ժամին չվարանեց կյանքով պաշտպանել հավատն ու հայրենին:

16 դար ինչ որ ստեղծել է մեր ժողովուրդը, այնտեղ ներկա են հայրենի առաջին ուսուցիչները՝ Սուրբ Սահակ ու Սուրբ Մաշտոց մեր մեծ ու երանելի վարդապետները, ու քանի դեռ անմար է նրանց լուսեղեն հիշատակը եւ հայ գրերի ոգեղեն խորհուրդը, պիտի ապրեն ու գործեն՝ աստվածային խավարագիր լույսի ու անհուն գանձերի բացխումով շարունակելով կրթել միտք անհաղթ եւ հոգի ազատ ու հավասարիմ:

Սիրելի ժողովուրդ հայոց, սրտիդ սեղմած պահպանիր Մաշտոցյան գիրը մեր հարազատ, եւ միշտ նվիրական պիտի մնան մեր Հայրենիքին ու Սուրբ եկեղեցին: Սիրիր մեր մայրենին, ու պիտի գովերգվեն փառքերը նախնյաց, շնորհը ծաղկի, տեսիլքը ազնիվ ու մաքուր եւ ձգտումը վսեմ՝ հայրենյաց կյանքում», մասնավորապես ասված է Հայրապետական կոնդակում:

Ամենայն հայոց կաթողիկոսը հորդորում է Հայ եկեղեցու նվիրապետական աթոռներին, թեմակալ առաջնորդներին, ուխտապահ հոգեւոր դասին եւ համայն հավատավոր ժողովրդին՝ Հայաստանում եւ Սփյուռքի գաղթօջախներում 2005 թվականին համազգային հանդիսությամբ ու շուքով տոնել Հայ գրերի աստվածօրհնյալ գյուտի պանծալի հիշատակը:

Քաղաքապետարանը որոշել է բռնագանձել հողի վարձակալական վճարները

Երեւանի խորհրդի երեկ կայացած նիստում որոշում է ընդունվել պետական սեփականության հողերի վարձակալական վճարների մուտքերը տեղափոխել համայնքային բյուջեներ: Սրանք տարբեր գործառնական նշանակության, հասարակական տարբեր նշանակության շենք-շինությունների սպասարկման համար անհրաժեշտ հողատարածքներն են:

Բնականաբար, որոշում է ընդունվել նաեւ վարձակալական պայմանագրերի կնքման լիազորված անձինք ճանաչել համայնքների ղեկավարներին: Անցած տարի սրանցից հավաքված վարձակալական գումարները կազմեցին 322 մլն դրամ: Այս տարի նաեւ պարտքերը նկատի առնելով, նախատեսվում է կրկնակին հավաքել:

Մինչ այժմ այս վճարները լրացնում էին համաքաղաքային բյուջեն, ծախսվում քաղաքային նշանակության բարեկարգման եւ սանմաքրման աշխատանքների համար:

Դեռ անցած տարի քաղաքապետի հանձնարարականով մայրաքաղաքում պետական սեփականություն համարվող հողերի, պայմանագրային հիմքերով հողօգտագործողների գույքագրում ու հաշվառում, նաեւ դրանք օրենսդրությանը համապատասխանեցնելու եւ իրավական դաշտ բերելու միջոցառումներ իրականացվեցին:

Նախնական հաշվառման տվյալներով այսօր 10 հազար հողօգտագործողներից 7722-ը հաշվառված են քաղաքապետարանում, 2525-ը՝ Կենտրոն համայնքում:

Գույքագրումը պարզեց, որ չափազանց շատ են պայմանագրային պարտավորությունները չկատարած կամ դրանք խախտած հողօգտագործողները, մասնավորապես վարձակալական վճարներից խուսափած անձինք: Նրանցից 57-ի դեմ քաղաքապետարանը դատական հայցեր է հարուցել: Սրանց պարտքի ընդհանուր գումարը կազմում է 150 մլն դրամ:

Մյուս մեղանչածներին մինչեւ մարտի 1-ը պարտքերը վճարելու ժամկետ է տրվել: Հակառակ դեպքում նրանք եւս թակելու են դատարանների դռները:

Ամեն ինչից զատ, այս միջոցառումը նաեւ հողային բազայի ճշգրտված տվյալներ ունենալու եւ հողօգտագործողների գործունեությունը վերահսկելու հնարավորություն կտա: «Հավանաբար, առաջին կիսամյակի ավարտին համակարգչային ծրագրի միջոցով կհաջողվի արտացոլել ողջ իրական պատկերը եւ հողօգտագործողների վերահսկողությունը կառավարելի դարձնել», քաղաքապետարանում կայացած երեկվա ճեպազրույցի ժամանակ հայտարարեց քաղաքապետի առաջին տեղակալ **Կամո Արեյանը**:

«Փրոնտալ» համայցեր դպրոցներ

Ձմեռային սկզբի երկրորդ կարեւոր խնդիրը, որ լրագրողներին ներկայացրեց առաջին տեղակալը, դպրոցներն են:

Պետական հիգիենիկ համաճարակային տեսչությունը եւ առաջնային բուժօգնության պոլիկլինիկաները հունվարի սկզբից համատեղ այցեր են կատարում դպրոցներ եւ նախադպրոցական հիմնարկներ՝ կանխարգելելու համաճարակային իրավիճակները:

Չդադարող ցրտերը շարունակում են տագնապ ու անհանգստություն պատճառել դպրոցահասակ երեխաներ ունեցող ընտանիքներին: Շատերը պարզապես արգելում են երեխաներին դպրոց հաճախել: Այնուամենայնիվ, համատեղ ստուգումները, ըստ Կամո Արեյանի, արտակարգ միջոցառումներ ձեռնարկելու անհրաժեշտություն չեն հայտնաբերել: Որեւէ հիվանդության բռնկման կամ տարածման նախանշաններ չկան գոնե շաբաթ օրվա տվյալներով:

Լոկալ ջեռուցում ունեցող դպրոցների բախտը բերել է, փոխարենը «տենային», էլեկտրական ջեռուցիչների համակարգով յոլա գնացողները բավարարվում են միայն առանձին դասասենյակների ջեռուցմամբ: Միջանցքներում, ինչպես ամեն տարի, ցուրտ է, եւ հիվանդանալու հավանականությունը՝ մեծ: Այս իմաստով բարդ է հատկապես Նորք, Ավան, Աջափնյակ համայնքների խնդիրը, ուր տեղային ջեռուցում չկա:

Շատ դպրոցների տնօրեններ ստիպված են վերակազմակերպել իրենց աշխատանքները: Դասերը չձախողելու համար հյուսիսահայաց դասարանները տեղափոխվում են արեւահայաց հատվածներ, եւ էլեկտրական տաքացուցիչները տեղադրվում են այնտեղ: Շատերը բավարարվում են 25 կամ 30 րոպե դասաժամերով:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Գողերը բռնվել են

ՀՀ ոստիկանության հասարակայնության հետ կապի եւ լրատվության վարչության տրամադրած օպերատիվ տեղեկագրից տեղեկանում ենք, որ հունվարի 27-ին ոստիկանության Հրազդանի բաժնի աշխատակիցները մի շարք գողություններ կատարելու կասկածանքով բերման են ենթարկել 1985 թ. ծնված Գուրգեն Հ.-ին: Նա վերջին մեկ շաբաթվա ընթացքում մի շարք քաղաքացիների ավտոմեքենաներից գողություններ է կատարել: Նաեւ միկրոշրջան թաղամասի շենքերից մեկի տանիքից գողացել է Անգին Բ.-ի ալեհավաքը, իսկ երկու օր անց Սամվել Թ.-ին պատկանող բենզալիցքավորման կետից 20 լ բենզին: Կատարվում է նախաքննություն:

Հունվարի 28-ին ոստիկանության Մասիսի բաժնի աշխատակիցները գողություն կատարելու կասկածանքով բերման են ենթարկել 1975 թ. ծնված, նախկինում դատված Անդրանիկ Ա.-ին, 1980 թ. ծնված, նախկինում դատված Արմեն Հ.-ին եւ 1984 թ. ծնված Գրիգոր Մ.-ին: Վերջիններս նախորդ 5 ամիսներին Կամո Ս.-ին պատկանող չգործող խանութի տանիքից ապամոնտաժել եւ գողացել են 1 մլն 500 հազար ընդհանուր արժողության մետաղյա թիթեղներ եւ ալյումինե կոնստրուկցիաներ: Գողոնը մասամբ առգրավված է, գողերը ձերբակալված են, կատարվում է նախաքննություն:

Հունվարի 28-ին ոստիկանության Չարենցավանի բաժնի աշխատակիցները գողություն կատարելու կասկածանքով բերման են ենթարկել 1987 թ. ծնված Սամվել Ա.-ին, 1986 թ. ծնված Ռուբեն Ա.-ին եւ 1989 թ. ծնված Միեր Բ.-ին: Վերջիններս վերջին մեկ ամսվա ընթացքում Արա Խ.-ին պատկանող ռեստորանից գողացել են ալյումինե պատուհաններ, դռներ եւ էլեկտրական անջատիչներ՝ վերջինիս պատճառելով 300 հազար դրամի նյութական վնաս: Սամվել Ա.-ն, Ռուբեն Ա.-ն եւ Միեր Բ.-ն ձերբակալված են, կատարվում է նախաքննություն:

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Դատաիրավական համակարգի ներկայացուցիչները հանդես եկան համատեղ հայտարարությամբ

Հունվարի 28-30-ը Ծաղկաձորում Հայաստանի դատաիրավական համակարգի ներկայացուցիչների՝ դատավորների, փաստաբանների եւ դատախազների մասնակցությամբ տեղի ունեցավ համաժողով-քննարկում՝ նվիրված սահմանադրական բարեփոխումների փաթեթներին: Միջոցառումը կազմակերպել էր Ամերիկյան իրավաբանների ընկերակցության հայաստանյան գրասենյակը, որն աջակցում է նորաստեղծ ժողովրդավարական պետությունների իրավական համակարգերը եւ օրենսդրությունը վերակազմավորելու ջանքերին:

Ամերիկյան իրավաբանների ընկերակցության իրավաբան Կարեն Անդրեասյանի ներկայացմամբ՝ եռօրյա քննարկումների ընթացքում դատաիրավական համակարգի ներկայացուցիչները քննարկել են կոալիցիայի եւ Միացյալ աշխատանքային կուսակցության (ՄԱԿ) ներկայացրած սահմանադրական փոփոխությունների նախագծերը: Քննարկման ընթացքում փաստաբաններն անդրադարձել են մարդու իրավունքներին, դատական համակարգի խնդիրներին, դատախազներն անդրադարձել են դատավարությանը վերաբերող նորմերին, իսկ դատավորները հիմնականում զբաղվել են մարդու իրավունքների, Արդարադատության խորհրդի, դատավորների կարգապահական պատասխանատվության խնդիրներով:

Արդյունքում համաժողովի մասնակիցները հանդես եկան ընդհանուր առաջարկություններով.

1. Մարդու իրավունքների առավելագույնս պաշտպանություն ապահովելու նպատակով վերաշարադրել անձի ազատությանը եւ անձեռնմխելիությանը վերաբերող դրույթները (15,16,19, 20, 22 եւ 23 հոդվածները), դրանք համապատասխանեցնելով Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիայի համապատասխան հոդվածներին եւ մարդու իրավունքների վերաբերյալ վավերացված միջազգային այլ փաստաթղթերի նորմերին:

2. Ընդլայնել Արդարադատության խորհրդի կազմի ներկայացուցչականությունը եւ լիազորությունների շրջանակը:

3. Երաշխավորելու համար դատավորների անկախությունը, սահմանել դատավորի լիազորությունների դադարեցման եւ դատավորին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու միջազգային սկզբունքներին համապատասխանող նոր ընթացակարգ:

4. Վերանայել դատախազության կազմակերպմանն ու գործունեությանը վերաբերող դրույթները եւ հստակեցնել լիազորությունների շրջանակը:

Համաժողով-քննարկման արդյունքները լրագրողներին ներկայացնելիս Ամերիկյան իրավաբանների ընկերակցության տնօրեն Քերին Քենդրիքն ասաց. «Կարող եմ ասել, որ այս 3 օրում ունեցել ենք բաց եւ ակտիվ քննարկումներ: Ինձ համար պարզ դարձավ, որ Հայաստանի դատավորները, դատախազները եւ փաստաբանները շատ լավ են պատկերացնում Հայաստանի սահմանադրությանը վերաբերող խնդիրները»:

Մամլո ասուլիսի ժամանակ ներկայացված հարցերում առանձնակի կարեւորվեց սահմանադրական դատարանի դերը: «Դատական իշխանությունը մեր երկրում պետք է կայանա, եւ մեր դատավորները պետք է ավելի անկախ դառնան», նշեց Էրեբունի-Նուբարաշեն համայնքի առաջին ատյանի դատարանի դատավոր Արա Կուբանյանը:

Հետաքրքրական էին Արդարադատության խորհրդի կազմավորման մասին առաջարկները: Պրն Կուբանյանի խոսքերով, Արդարադատության խորհրդի նախագահը պետք է լինի ոչ թե հանրապետության, այլ վճռաբեկ դատարանի նախագահը: Ըստ նրա, Արդարադատության խորհրդի կազմում պետք է գերակշռեն դատավորները, որպեսզի ապահովվի դատական իշխանության անկախությունը:

Փաստաբան Հայկ Ալումյանը նշեց, որ փաթեթում նախատեսվում է սահմանադրական դատարան դիմողների քանակի ավելացում, որը սակայն, գլխավոր դատախազի օգնական Գառնիկ Սաֆարյանի կարծիքով, չպետք է դիտել ներպետական միջոցների սպառում:

ԱՆՀԱՐ ԳԵՂԱՄՅԱՆ

Հյուրանոցները չեն դիմել աստղեր, իսկ գիդերը լիցենզիա ստանալու համար

Նշեց տուրիզմի վարչության պետը

Այս տարվա հունվարի 1-ից հյուրանոցները պետք է դիմեն աստղեր ստանալու համար: Երեկ լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ այդ մասին հայտնեց առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարարության տուրիզմի վարչության պետ Արթուր Զաքարյանը: Նա նաեւ տեղեկացրեց, որ այդ նպատակով ստեղծվել է հատուկ հանձնաժողով, որի կազմում ընդգրկված են առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման, կրթության եւ գիտության նախարարությունների, ստեղծագործական միությունների ներկայացուցիչները: Հյուրանոցների համար աստղերի առավելագույն թիվը հինգն է, հանգստյան տների համար՝ չորսը: Որակի աստղեր ստանալու համար հյուրանոցները պետք է համապատասխանեն որակի չափանիշների, որոնք 10-ն են: Ըստ տուրիզմի վարչության պետի, որակական չափանիշներով հյուրանոցների դասակարգումը ձեռնտու է նաեւ հյուրանոցներին, քանի որ առանց դրա անհնար է միջազգային շուկայում ճանաչում գտնել: Ներկայումս հյուրանոցների միջեւ մրցակցություն չկա, դրա համար անհրաժեշտ մեխանիզմներ չեն գործում: Այդուհանդերձ, անցած մեկ ամսվա ընթացքում հյուրանոցներից ոչ մեկն առայժմ չի դիմել աստղեր ստանալու համար:

Արթուր Զաքարյանը տեղեկացրեց նաեւ, որ ներկայումս Հայաստանի ամբողջ տարածքում 25 հազար հյուրանոցային տեղեր ունենք, որոնցից 2500-ն են համապատասխանում միջազգային չափանիշներին: Սակագները տատանվում են 10-350 դոլարի սահմաններում: Տուրիզմի վարչության պետի կարծիքով, հյուրանոցային համակարգի գլխավոր խնդիրը բարձրորակ մասնագետների բացակայությունն է: Ինչ վերաբերում է Հայաստան այցելած զբոսաշրջիկներին, ապա անցյալ տարի դրանց թիվը եղել է մոտ 250 հազար:

Գիդերի (ուղեկցորդների) լիցենզավորման կարգը նույնպես սկսել է գործել այս տարվա հունվարի 1-ից: Սակայն այս դեպքում եւս դեռ ոչ մի դիմում չի եղել: Տուրիզմի վարչության տվյալներով, Հայաստանում մոտ 300 գիդեր են աշխատում, բայց նրանց մեծ մասի մասնագիտական որակները չեն համապատասխանում ներկայիս պահանջներին: Եթե նրանք դիմեն լիցենզավորվելու համար, ապա, ըստ Արթուր Զաքարյանի, լիցենզիա կստանա վերոնշյալ 300-ի մեկ քառորդը: Ի դեպ, լիցենզավորման համար գիդերը պետք է կատարեն համապատասխան վճար՝ տարեկան 10 հազար դրամ:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Արձագանք ԿԲ-ից

Ձեր թերթի հունվարի 29-ի «Փակված կամ կասեցված փոխանակման կետերը հանգստյան օրերին «վերակենդանանում են»» հոդվածի վերաբերյալ հայտնում ենք հետեւյալը.

Այս տարվա հունվար ամսվա ընթացքում ՀՀ Կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշմամբ, նախկինում լիցենզիաներ կորցրած 19 փոխանակման կետի կրկին տրամադրվել են արտարժույթի առք ու վաճառք իրականացնելու լիցենզիաներ: Սրանով էլ պայմանավորված է Տիգրան Մեծի եւ Կասյան փողոցներում գործող փոխանակման կետերի քանակի աճը:

Ներկայիս օրենսդրության մեջ չկա որեւէ դրույթ, որը սահմանափակում է լիցենզիան ուժը կորցրած փոխանակման կետի կրկին լիցենզավորումը: Սակայն այս տարվա հուլիս ամսին ուժի մեջ է մտնելու վերանայված «Արժութային կարգավորման եւ արժութային վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքը, որը նախատեսում է ավելի խիստ պատժամիջոցներ եւ պատասխանատվություն մասնագիտացված անձանց կողմից արժութային հարաբերությունները կարգավորող օրենքների եւ դրանց հիման վրա ընդունված իրավական այլ ակտերի (այդ թվում՝ Կենտրոնական բանկի կանոնակարգերի) պահանջները խախտելու համար: Մասնավորապես, փոխանակման կետը լիցենզիան ուժը կորցրած ճանաչելու պահից երեք տարվա ընթացքում իրավունք չի ունենա որեւէ կերպ իրականացնել արտարժույթի առուվաճառքի գործառնություններ:

Միաժամանակ, փոխանակման կետերի տարածքային կենտրոնացումները վերացնելու նպատակով ՀՀ ԿԲ խորհուրդն ընդունել է որոշում, ըստ որի այդ որոշումն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ փետրվար ամսվա ընթացքում լիցենզավորվող փոխանակման կետերը պետք է գտնվեն իրարից առնվազն 50 մետր հեռու:

ՀՀ ԿԲ ՄԱՄՈՒԼԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ 529353
Համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ
Ընթացիկ

ԱՅԺ

Փաստահավաք խումբը գոհ է...

1-ին էջից

Այդտեղ ապրում են հիմնականում Ադրբեջանից բռնագաղթած հայեր, եւ նշված տարածքներում տեսության գործունեությունը սահմանափակվում է միայն մարդկանց նորմալ ապրելու համար պայմանների ստեղծմամբ:

Նախագահը եւ պատրաստակամություն հայտնելով փաստահավաք խմբին դիտարկման ընթացքում ամենայն աջակցություն ցուցաբերելու գործում՝ միաժամանակ նրանց առաջարկել է հակամարտության գոտում տիրող իրավիճակի մասին առավել ամբողջական պատկերացում կազմելու համար այցելել նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի այն տարածքներ, որոնք ներկայումս բռնազավթված են ադրբեջանական բանակի կողմից:

Նույն հաղորդագրության համաձայն, դիտարկման խմբի ղեկավար Էմիլի Հաբերը երախտագիտություն է հայտնել ղարաբաղյան ղեկավարությանը՝ արդյունավետ աշխատելու նպատակով անհրաժեշտ պայմաններ ստեղծելու համար, եւ նշել է, որ իր ղեկավարած խմբի առաքելության գործունեությունը կշարունակվի 10 օր:

Երկու հանդիպումներից հետո, լրագրողների խնդրանքով համանախագահ Յուրի Մերզլյակովը եւ դիտարկման խմբի ղեկավար Էմիլի Հաբերը ճեպազրույց են տվել: Ռուս համանախագահը մասնավորապես ասել է, որ համանախագահների համար այս այցը տարածաշրջան սովորական չէ: Կարճ ձեւակերպելով իրենց հերթական այցելության նպատակը, որը ԼՂՀ շուրջը գտնվող տարածքներում հայերով բնակեցնելու փաստը ճշտելն է, Յու. Մերզլյակովը ներկայացրել է Էմիլի Հաբերին:

«Մենք գիտենք շատ հետաքրքրական մանրամասներ: Ես վստահ եմ, որ այդ մանրամասները կօգնեն, որպեսզի կարողանանք գնահատել իրավիճակը: Այս առաքելությունը տեխնիկական է, մենք պետք է ստուգենք, ճշտենք, պարզենք փաստերը, որից հետո համապատասխան զեկույց կներկայացնենք Մինսկի խմբի համանախագահներին», ասել է տիկին Հաբերը:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

Մինսկի խումբը եւ ԵԱՀԿ առաքելությունը Քարվաճառում

Երեկ առավոտյան ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահները եւ նրանց ուղեկցող ԵԱՀԿ փաստահավաք առաքելությունը Ստեփանակերտից շարժվեցին Քարվաճառի շրջան: Հիշեցնենք, որ այս շրջանը նախկինում պատկանել է նախկին խորհրդային Ադրբեջանին, այժմ գտնվում է ղարաբաղյան ուժերի վերահսկողության տակ, դա նախկին Քելբաջարն է: Օրվա ընթացքում փաստահավաք առաքելությունը եղավ Քարվաճառի շրջանի մի քանի գյուղերում, ինչպես նաեւ Քարվաճառ շրջկենտրոնում: Փաստահավաք առաքելության կազմում 10 անդամներ են, որոնց մի մասը ղարաբաղյան կարգավորմանը լավ ծանոթ անձնավորություններ են: Խումբը ղեկավարում է գերմանացի դեսպան տիկին Էմիլի Հաբերը: Մոտ 50 տարեկան այս կնոջ նախկին պաշտոնները հետաքրքրական են: Նա մի քանի տարի եղել է Անկարայում Գերմանիայի դեսպանատան մշակութային կցորդը, վերջին պաշտոնը՝ Գերմանիայի արտգործնախարարության ԵԱՀԿ հարցերի հետ բաժանմունքի ղեկավար: Փաստահավաք առաքելության հետ Քելբաջարում են գտնվում նաեւ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահները, սակայն նրանք չեն զբաղվում փաստահավաք առաքելությամբ: Այսինքն՝ նրանք պարզապես եկել են եւ տեսնում են տարածքները, իսկ փաստահավաք առաքելության անդամները շրջում են, այսպես ասենք, տուն առ տուն եւ մարդկանց հարցնում են՝ դուք որտեղի՞ց եք եկել, ո՞վ է ձեզ բերել, պետությունը ձեզ օգնո՞ւմ է: Իրենց մոտ կա մի հարցաշար, այդ հարցաշարով փորձում են պարզել, թե վերաբնակիչները որտեղի՞ց են եկել:

Գերմանացի Էմիլի Հաբերը պատասխանելով «Ազգի» այն հարցին, թե ի վերջո որն է այդ առաքելության նպատակը, պատասխանեց, որ շրջելու են Լեռնային Ղարաբաղի վարչական սահմաններից դուրս գտնվող հայկական վերահսկողության տակ գտնվող տարածքներում, զբաղվելու են փաստահավաք առաքելությամբ եւ հավանաբար 1-2 ամսից մի հաշվետվություն են ներկայացնելու Մինսկի խմբին: Իմ տպավորությամբ, համանախագահները, այդ թվում ռուսաստանցի Յուրի Մերզլյակովը եւ ամերիկացի համանախագահ Ստիվեն Մանը այնքան էլ հիացած չեն այս տարածքներ այցելությամբ: Նրանք այսպես ներկայացրին, որ փաստորեն այսպիսի քայլերով խնդիրն այլ ուղղություն է ստանում: Այսինքն՝ կողմերն այս դեպքում հավանաբար նկատի ունեն Ադրբեջանին, լուծում գտնելու փոխարեն ինչ-ինչ երկրորդական հարցեր են ուզում լուծել: Նաեւ նշեմ, որ Ստեփանակերտից մինչեւ Քարվաճառ այս տարածքը մի քանի ժամ է տեւում, այդ ընթացքում բոլոր մեքենաները կապի մեջ էին ռացիայով, եւ Ղարաբաղի ներկայացուցիչներից մեկը նրանց պատերազմի մասին դեպքեր էր պատմում: Մենք հիմնականում անցնում էինք այն տարածքներով, որոնք 92 թ. գտնվել են ադրբեջանական զինուժի վերահսկողության տակ, դրանք հիմնականում ավերված բնակավայրեր են, որոնց մի մասն արդեն վերականգնվել է: Նրանք տեսան բավականաչափ բնակավայրեր, ուր գազանություններ են թույլ տվել ադրբեջանցիները, երբ նրանք գրավել էին Ղարաբաղի մոտ 40 տոկոսը: Քարվաճառի շրջանի վարչակազմի ղեկավար Վասիլի Նալբանդյանը համանախագահներին եւ փաստահավաք առաքելությանն ասում էր, որ կորցրել են իրենց տները սարի մյուս կողմում, այսինքն՝ Մռավի այն կողմում, իսկ Քարվաճառը Մռավի այս կողմն է ընկնում: Նրանք չունենալով բնակության այլ վայրեր, եկել եւ հաստատվել են այս բնակավայրերում:

Երեկոյան, վերադարձի ճանապարհին, առաքելության անդամները եղան Դադիվանքում, սքանչացան վաղ միջնադարյան հայկական ճարտարապետության այդ կոթողով եւ մոմ վառեցին նրա կամարների տակ: (Պատկերացնել, որ հայկական այս սրբավայրը ու ամբողջ տարածքը ադրբեջանցիք համարում են իրենցը...):

Ամբողջ օրը Քարվաճառում անցկացնելուց հետո նրանք առավոտյան կրկին նույն կազմով շարժվելու են հարավային ուղղությամբ, այսինքն՝ ղարաբաղյան ուժերի վերահսկողության տակ գտնվող այն տարածքները, որոնք ավելի մոտ են իրանական սահմանին: Նրանք այդ տարածքներում, ըստ նախնական տեղեկությունների, կաշխատեն մոտ 7-10 օր եւ կփորձեն ամբողջական պատկեր ստանալ, թե ինչ է տեղի ունենում այս տարածքներում: Մի շատ կարեւոր նկատառում. նրանք Ադրբեջանի տված փաստաթղթերով են զինված, այսինքն՝ ադրբեջանական խումբը փաստահավաք առաքելության ներկայացուցիչներին տվել է հստակ բնակավայրերի անուններ եւ պնդում է, որ այդ բնակավայրերում Հայաստանը պաշտոնապես իրականացնում է վերաբնակեցում:

Մեզ այդքան հեշտ հնարավորություն չի տրվում խոսակցությանը ներկա լինել եւ վերաբնակիչներին հարցեր տալ, բայց ամեն դեպքում իմ տպավորությունն այնպիսին է, որ այստեղ բնակչության 99 տոկոսը Շահումյանից, Գետաշենից, Ադրբեջանի շրջաններից բռնագաղթածներ են: Վերջում հիշեցնեմ, որ փաստահավաք առաքելությունը այս տարածքներ է ժամանում Ադրբեջանի նախաձեռնությամբ:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Քարվաճառ

«Կտրուկ եւ նկատելի շեղումներ չեն արձանագրվել ...»

Փաստում է Տիգրան Թորոսյանը

Ինչպես ԵԽԽՎ աշխատանքներին յուրաքանչյուր մասնակցությունից հետո, այնպես էլ այս անգամ խորհրդարանում ասուլիս հրավիրեց ԵԽԽՎ հայկական պատվիրակության ղեկավար, ԱԺ փոխնախագահ Տիգրան Թորոսյանը: Նա կարծում է, որ ԵԽԽՎ ղարաբաղյան հարցով բանաձեւի շուրջ մեր երկրում առկա աժիոտաժը առնվազն տարօրինակ է, տրվող գնահատականները բանաձեւին՝ ծայրահեղ, երբեմն անընդունելի: Հայաստանի զանգվածային լրատվության միջոցներում, ըստ նրա, տարածվում է ադրբեջանական կողմի մեկնաբանությունների շարունակությունը: Նման արձագանքը, Թորոսյանի հավաստմամբ, հետեւանք է հատվածական շահերի հետապնդման, փաստաթղթի լեզուն չհասկանալու եւ բանաձեւը միայն հատվածաբար ուսումնասիրելու: Մինչդեռ պատվիրակության ղեկավարն ուսումնասիրել է եւ գիտի, որ բանաձեւն այս անգամ կտրուկ նկատելի շեղումներ չի արձանագրել, պարզապես կա ԵԽԽՎ աշխատակարգի թյուրընկալում:

Չնայած բանաձեւի հեղինակ Դեյվիդ Աթկինսոնի գնահատականին, թե Մինսկի խմբի ավելի քան 10-ամյա գործունեությունն արդյունքներ չի տվել, Թորոսյանը գտնում է, որ ինչպես այդ հայտարարությունը, այնպես էլ բանաձեւը որեւէ ազդեցություն չեն կարող ունենալ Մինսկի խմբի աշխատանքների վրա եւ ավելի ճիշտ կլինի, երբ Աթկինսոնի հայտարարությանը պատասխանեն համանախագահող երկրները: Ընդհանրապես BBC-ին տված հարցազրույցում Աթկինսոնի ասածներն այլեւս անարժեք են եւ որեւէ ազդեցություն չեն կարող ունենալ բանաձեւի վրա, ավելին՝ դա որեւէ կերպ չի արտացոլվել փաստաթղթում, իսկ Աթկինսոնը բանաձեւը ներկայացնելուց հետո գտնվում է նույն կարգավիճակում, ինչ ԵԽԽՎ մյուս պատվիրակները, այսօր հայտնեց Տիգրան Թորոսյանը եւ զարմացավ հարցազրույցի առնչությամբ առկա արձագանքին:

Տիգրան Թորոսյանի գնահատմամբ, ԵԽԽՎ-ը Ղարաբաղի հարցով բանաձեւն ընդհանուր առմամբ դրական շեշտադրումներ ունի, չնայած կան ոչ հստակ ձեւակերպումներ, ասենք էթնիկ զտումների առնչությամբ, որոնց հստակեցումն էլ պետք է ներառվի ՀՀ պատվիրակության հետագա աշխատանքներում: Դրանք պետք է ներառեն տարբեր հանդիպումներ, քննարկումներ, կապերի ստեղծում եւ ամրապնդում, այսինքն՝ հանդուրժողական մթնոլորտի ստեղծում, հավաստիացրեց Տիգրան Թորոսյանն ու հավելեց, որ հայկական կողմը մինչ օրս հենց դրան է ձգտել: Եվ եթե ԱԺ մյուս փոխնախագահ Վահան Հովհաննիսյանը գտնում է, որ բանաձեւից նավթի հոտ է գալիս, ապա Տիգրան Թորոսյանը հայտարարեց, որ ինքը փաստաթղթերից հոտ չի քաշում, այլ աշխատում է դրանց վրա: Նա համոզված է, որ հարկավոր է հետագա զեկուցողներին ապացուցել փաստաթղթերում իրողության արձանագրման սկզբից՝ 1988 թ.-ից սկսելու անհրաժեշտությունը: Թորոսյանը համոզված է նաեւ, որ հաջորդ զեկուցողից անհրաժեշտ է ակնկալել ավելի հստակ գնահատականներ եւ արձանագրումներ հենց սկզբի վերաբերյալ, եւ ենթադրում է, որ հաջորդ զեկուցողը չի լինի բրիտանացի պատգամավորներից:

ԵԽԽՎ ՀՀ պատվիրակության մեկ տարվա աշխատանքը Տիգրան Թորոսյանը գնահատեց հնարավորի լավագույն կատարում եւ որպես ապացույց փաստեց, որ պատվիրակության երեք ներկայացուցիչները ներառված են մոնիտորինգի հանձնաժողովում, վեհաժողովում վեց զեկույցների վերաբերյալ հայ պատվիրակներն ունեցել են տասնմեկ ելույթ: «Գնահատականներս ԵԽԽՎ Ղարաբաղի հարցով բանաձեւի առնչությամբ բխում են իրատեսությունից եւ ոչ մի կապ չունեն չհիմնավորված լավատեսության հետ: Ես պարզապես կարդում եմ փաստաթուղթը եւ անում եզրակացություններ», ասուլիսի ավարտին ասաց Տիգրան Թորոսյանը եւ հավելեց, որ ինքը Ղարաբաղի հարցով զբաղվող չէ, այլ ԵԽԽՎ հայկական պատվիրակության ղեկավարն է եւ Լեռնային Ղարաբաղի խնդրի լուծման գործընթացի մասին ավելի կոնկրետ ու հստակ պատասխաններ պետք է սպասել արտաքին գործոց գերատեսչության ղեկավարից:

ՆԱՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Ղարաբաղի ժողովրդի ընդվզումը կանխեց հայ ազգաբնակչության նոր ցեղասպանությունը

ԱԺ «Ազգային միաբանություն» խմբակցության ղեկավար Արտաշես Գեղամյանի ելույթը ԵԽԽՎ-ի նիստում (27.01.2005 թ.)՝ Միգրացիայի, փախստականների եւ բնակչության կոմիտեի զեկուցող, շվեդ պատվիրակ Մաթս Էյնարսոնի բռնի տեղահանության եւ էթնիկ զտման զոհերի վերաբերյալ զեկույցի շուրջ:

Հարգելի պարոն նախագահ,
Հարգելի գործընկերներ

Խորապես խորհրդանշական է, որ էթնիկ զտումների զոհերի հիշատակի եվրոպական կենտրոնի ստեղծման հարցի քննարկումը տեղի է ունենում Օսմանյան կայսրությունում Հայոց ցեղասպանության 90-ամյակի տարում: Հայ ազգի ընտրանին՝ ավելի քան 600 հայ մտավորականներ՝ ճարտարապետներ, բժիշկներ, քաղաքական էլիտայի ներկայացուցիչներ, սպաներ, ովքեր ապրում էին Կոստանդնուպոլսում, 1915 թ. ապրիլի 24-ի լույս 25-ի գիշերը ձերբակալվեցին եւ գազանաբար սպանվեցին: Այդ վայրագ դաժանությամբ սկսվեց մեկուկես միլիոն հայերի կոտորածը: Դրանով սկիզբ դրվեց թուրքական յաթաղանից հրաշքով փրկված հարյուր հազարավոր հայերի աշխարհով մեկ դեգերմանը: Այդ ժամանակ գրվեց Բրունո Յասենսկու «Անտարբերների դավադրություն» գրքի էջերից մեկը: Եվրոպան լռեց: Եվ պատահական չէր, որ քառորդ դար անց, 1939 թ. օգոստոսին Հիտլերն իր հրեշավոր ռասայական զառանցանքի մեջ ելույթ ունենալով իր զորամիավորումների հրամանատարների առաջ, հայտարարեց. «Ես հրաման եմ տվել իմ «Մեռյալ գլուխ» զորամիավորումներին միայն Արեւելքում անողոք եւ առանց որեւէ խղճմտանքի մահվան դատապարտել լեհական ծագում ունեցող եւ լեհերեն խոսող տղամարդկանց, կանանց եւ երեխաներին: Միայն այդպես մենք կնվաճենք մեզ անհրաժեշտ կենսական տարածություններ: Ո՞վ է դեռ այսօր խոսում հայերի ոչնչացման մասին»:

Հետագայում լեհերի ողբերգական ճակատագիրը կիսեցին հրեաները: Տեղի ունեցավ Հոլոքոստը:

Էթնիկ զտումների ռեցիդիվները Եվրոպայում իրենց զգացնել տվեցին 80-ական թթ. վերջին-90-ականների սկզբին, երբ տեղի ունեցան հարյուրավոր եւ հազարավոր հայերի ջարդերը Սումգայիթում, Բաքվում, Կիրովաբադում, Դաշքեսանում, երբ իմ ավելի քան 450 հազար հայրենակիցները Սովետական Ադրբեջանից մազապուրծ եղան: Եվ միայն մարդկային մեծ կորուստների գնով, իր հերոսության շնորհիվ կարողացավ փրկվել Լեռնային Ղարաբաղի հայ բնակչությունը:

Ցավոք, պրն Մերչանը՝ մեր գործընկերը Թուրքիայից, երկու օր առաջ ելույթ ունենալով այստեղ ցասումով դատապարտում էր ղարաբաղցիներին այն բանի համար, որ վերջիններս կանխեցին սեփական ժողովրդի ցեղասպանությունը: Քննադատության չեն դիմանում նրա փորձերը զուգահեռներ անցկացնել Լեռնային Ղարաբաղի դեպքերի եւ եվրոպական երկրներում անջատողական առանձին դրսեւորումների միջեւ, դրսեւորումներ, որոնք խիստ քննադատության են ենթարկվում միշտ այդ նույն եվրոպական երկրների ազգաբնակչության ճնշող մեծամասնության կողմից:

Ըստ էության, պրն Մերչանը բելգիացիներին, ֆրանսիացիներին, անգլիացիներին, լեհերին, ռուսներին, իտալացիներին կոչ էր անում փրկել իրենց՝ հենց իրենցից: Լավ է, որ Եվրոպայի խորհրդում չկան Կանադայի ներկայացուցիչներ, թե չէ նրանց ոչ մի կերպ չէին ների այն, որ Կանադայի կառավարությունը մի երկու տարի առաջ հնարավորություն ընձեռեց քվեբեկցիներին հանրաքվեի ճանապարհով որոշել իրենց հետագա ճակատագիրը: Մերչանի ելույթում պահպանվել էին բյուզանդական տխրահռչակ քաղաքականության ավանդույթները: Ասես, 1453 թ.-ին հրի եւ սրի մատնելով Կոստանդնուպոլիսը, օսմանցներն ինչ-ինչ դասեր էին քաղել իրենց կործանած բյուզանդական քաղաքակրթությունից: Հանուն արդարության ասենք, որ նրանք բյուզանդացիներից ընդօրինակել էին ամենեւին էլ ոչ ամենալավը: Թուրքիայի մեր գործընկերոջ կողմից, չգիտես ինչու, չհիշատակվեցին 1974 թ. հուլիսյան իրադարձությունները, երբ թուրքական զորամիավորումը մտավ Կիպրոս եւ բռնանվաճեց ինքնիշխան, անկախ Կիպրոսի Հանրապետության տարածքի գրեթե 40 տոկոսը, պետություն, որի ազգաբնակչության 82 տոկոսը կազմում էին հույները, ինչպես նաեւ հայերն ու մարոնիթները: Չհիշատակվեց, որ բռնանվաճման հետեւանքը եղավ հազարավոր հույն կիպրոսցիների մահը, ավելի քան 200 հազար քրիստոնյա կիպրոսցիների բռնի տեղահանումը, որոնք դարձան փախստականներ իրենց սեփական երկրում:

Ակամա հիշողությանդ մեջ արթնանում են աստվածաշնչյան հետեւյալ խոսքերը. «Ինչո՞ւ քո եղբոր աչքի շյուղը տեսնում ես, իսկ քո աչքի գերանը չես տեսնում. կամ ինչպե՞ս քո եղբորն ասում ես՝ թո՛ղ որ հանեմ այդ շյուղը քո աչքից, եւ ահա քո աչքում գերան կա: Կեղծավո՛ր, նախ հանի՛ր քո աչքից այդ գերանը, եւ ահա հստակ կտեսնես քո եղբոր աչքից շյուղը հանելու համար» (Ավետարան ըստ Մատթեոսի):

Էթնիկ զտումների զոհերի հիշատակի եվրոպական կենտրոնի ստեղծումը պետք է սկսել մեր սեփական պատմական հիշողության վերականգնումից: Իսկ մեզ համար որպես օրինակ թող ծառայի «Mea Culpa»-«Իմ մեղքը» խոստովանությունը, որով հանդես եկավ Հռոմի պապ Հովհաննես Պողոս 2-րդը 2000 թ. Քրիստոսի ծննդից հետո: Նա ներողամտություն հայցեց Աստծուց եւ մարդկությունից կաթոլիկ եկեղեցու այն գործողությունների համար, որոնք կատարվել են հերետիկոսների եւ ազատամիտների նկատմամբ, անհանդուրժողականության, կրոնական պատերազմների եւ խաչակրաց արշավանքների, ինչպես նաեւ հրեաների նկատմամբ բազմաթիվ քրիստոնյաների թշնամանքի եւ անվստահության համար:

Կարծում եմ, որ եվրոպական կենտրոնի հիմնադրմանը պետք է նախորդի ԵԽԽՎ-ի «Mea Culpa»- «Իմ մեղքը» հայտարարություն-ինքնախոստովանությունը, քանզի եվրոպական մայրցամաքում էթնիկ զտումների բոլոր զոհերը եղել են քաղաքական գործիչների մեղքով, այլ ոչ թե ժողովուրդների: Իսկ ժողովուրդները սպասում են քաղաքական գործիչների, մեր բոլորի մեղանչմանը:

ԱՐՏԱՇԵՍ ԳԵՂԱՄՅԱՆ
Եվրոպական ժողովրդական կուսակցություններ-Քրիստոնեա-դեմոկրատներ
Ստրասբուրգ
27 հունվարի 2005 թ.

Երեւանը՝ աչքից վրիպող իր «մանրուքներով»

Կարելի է մտածել, թե մենք իմունիտետ ենք ձեռք բերել շատ ու շատ երեւույթների հանդեպ, ու մեր զգայությունները բավական կոշտացել են: Համենայն դեպս, մենք այնպես վատ չենք զգում Երեւանի փողոցներով անցնելիս, ինչպես մեր նախագահն ու քաղաքապետը, երբ վերջերս հնարավորություն են ունեցել տեսնելու իրական Երեւանն իր վայրիվերո աղավաղումներով: Մենք սովորել ենք կրպակների արանքներով մեկումեջ անցնել կամ այգիներում հատուկենտ ծառ ու նստարան փնտրել ու չգտնել:

Բա՞ որ մեր քաղաքապետն ու նախագահը հանկարծ որոշեն մի օր օգտվել քաղաքային տրանսպորտից, ասենք, սպասեն Բարեկամություն մետրոյի մոտակա՝ քաղաքի կենտրոն տանող կանգառում, որտեղ տասնյակներով երթուղային տաքսիներն իրար գլխի են հավաքվում ու այնպիսի ազդանշանային աղմուկ, հարայհրոց գցում, որ գլուխդ կորցնում ես աջ ու ձախ արագ-արագ պտտելուց, որ ուզածդ համարը բաց չթողնես, կամ, ասենք, սպասեն Երեւանի Շենգավիթի համայնքի Նոր թաղամասի Արագածի, Կողբի փողոցների կանգառներում, որոնց հասնելու համար շատ բնակիչների պես մի երկու կանգառ ոտքով վտանգավոր սառցաբեկորների վրայով քայլեն, ապա եւ 1 ժամ սպասեն քաղաք տանող միակ եւ ցանկալի 29-րդ համարի երթուղայինին: (Ի դեպ, այս վայրում ապրող բնակիչները խնդրում են դեպի քաղաքի կենտրոն տանող բացի 29 երթուղուց, ավելացնել եւս մեկ երթուղագիծ):

Բա՞ որ հանկարծ հեքիաթներում պատմածի պես լինեիր ու նրանք ծպտյալ հանդերձով հայտնվեին այդ նույն քաղաքի բնակիչների տներում ու տեսնեին, թե նրանցից շատերն ինչպես են ապրում, ինչե՞ր կտեսնեին ու որքա՞ն վատ կզգային: Չէ, խոսքս Կամերային տան դիմաց ամիսներ շարունակ «օթեւանած» անօթեւանների մասին չէ, որ երեխայի հետ գիշերցերեկ այգում կրակ են վառում, աղբակույտերի ու շների հետ քնում, վեր կենում: Նրանց մասին բոլորը գիտեն, ու հնարավորություն էլ կա նրանց մարդկային պատկերը վերադարձնելու, որեւէ լքված բնակավայրերում որեւէ հողակտոր ու տուն տրամադրել: Խոսքը Երեւանի մասին չէ, իհարկե, որի ամեն թիզ հողի գինը ոսկու արժեք ունի, այն էլ կենտրոնի այդ հատվածներում: Հետո՝ հող էլ չի մնացել, մայրաքաղաքի օդային տարածքն էլ նվաճված է եւ նվաճված է գովազդային վահանակների հսկա տեղատարափով: Բաղրամյան-Բարեկամություն պողոտայով անցնելիս վեր նայեք ու կհամոզվեք, գովազդախեղդ է արված մթնոլորտը՝ համարյա անճաշակ ու անգրագետ, փողոցների ամեն անկյունում, շենքերի պատերին, սյուներին բազմատեսակ, խայտաբղետ հայտարարություններ, գովքեր, ընտրություններից մնացած լուսանկարներ: Իսկ Պռոշյան փողոցի վերջնամասում 2003-ի նախագահական ընտրություններից մնացած մեծադիր վահանակը զարմացնում է, քանի որ ընտրություններից հետո որոշակի ժամկետում քաղաքային իշխանությունների հրահանգով դրանք պետք է մաքրված լինեին: Երեւի մոռացել են: հավանաբար մոռացել են մաքրել նաեւ Աբովյան փողոցում, բժշկական համալսարանից քիչ վերեւ այրված գրավաճառ կրպակի տխուր մնացորդները, մոխրացած, գրիվ եկած, սեւացած իրերը:

Ոչ, բնավ էլ մոռացության չի մատնված, այստեղ մի մութ պատմություն է թաքնված: Լրագրավաճառն ինքը թույլ չի տալիս հրդեհի հետքերը մաքրել: «Հայմամուլի» թիվ 53 կրպակը (Աբովյան փողոցում) հրկիզվել է հունվարի 25-ի գիշերը՝ լույս առավոտյան: Նախկին կրպակի սեւացած կմախքի դիմաց լրագրավաճառը փոքրիկ սեղանիկ է դրել եւ շարունակում է աշխատել: 30 տարուց ավելի աշխատելով այս ոլորտում՝ Սամվել Գասպարյանը պատմում է, որ իրեն հնարավորություն չեն տվել մասնակցելու սեփականաշնորհման գործընթացին, ինչ-որ պատճառաբանությամբ, ապա ոչ արտոնված թերթեր վաճառելու պատրվակով վարչական տույժի են ենթարկել (ասում է, որ 10 հազար դրամ աշխատավարձով ապրել պարզապես անհնար է), ինքը հրաժարվել է, հեռացման զեկուցագիր է պատրաստվել, որին հետեւել են դատական գործընթացներ. այդ ընթացքում սպառնալիքներ են եղել: Այսպիսի նախապատմությամբ լրագրավաճառը համոզված է, որ հրդեհն անզգույշ պատահարի հետեւանք չէ, արված է միտումնավոր եւ պատմում է բենզինով լցված կոկա-կոլայի շշերի ու պայթուցիկների մասին: Նա ասում է, որ դիմել է «Առավոտ», «Հայկական ժամանակ» օրաթերթերին, ԱԼՄ հեռուստաընկերությանը, որոնք չեն արձագանքել, բացառությամբ «Ազատություն» ռադիոկայանի:

Մինչ համապատասխան մարմինների՝ հրշեջ ծառայության եզրակացությունը եւ ոստիկանության արձագանքը, մոխրակույտի վերածված կույր ակնախոռոչի նմանվող այս այրվածքը մնալո՞ւ է ցցված Երեւանի կենտրոնական փողոցում իբրեւ հերթական խայտառակություն:

Քիչ ավելի վերեւում դեղատների ու հիվանդանոցների շարքն է՝ Սբ. Մարիամ կլինիկա, Մարի Նուբար ակնաբուժարան, ապա եւ՝ տարիների վաղեմությամբ քարե ցուցատախտակի վրա կարդում ենք՝ Հայկ. ՍՍՀ Առողջ. մին. N 1 կլինիկա: Հարկավո՞ր է արդյոք պահպանել այսօրինակ արձանագրությամբ թեկուզ ներկայանալի ցուցատախտակները, ֆինանսների հե՞տ է կապված, թե՞ պատմական նշանակություն ունի:

Երեւանում, բացի ապօրինի կառուցապատումներից, մայրաքաղաքային պատշաճ տեսքին անհարիր այնքան շատ բան կա, որ խոստանում ենք անդրադառնալ յուրաքանչյուր առիթով, սկսած անգրագետ գովազդպաստառներից, ազդագրերից, փողոցների ու շենքերի մուտքերի վիճակից, այգիների ու անցումների զարշահոտից, ընդհուպ փողոցների անհարկի անվանումները եւ այլն, եւ այլն:

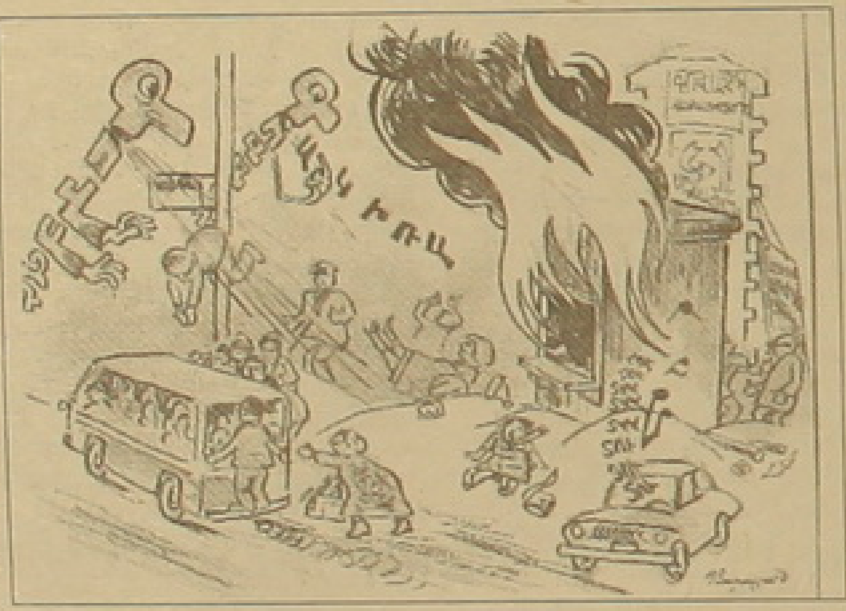

ՄԵԼԻՆԵ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Հ. Գ. Տրանսպորտային հարցերի հետ կապված դժգոհություններով մեզ շատ հաճախ են դիմում, թերեւս անտեղյակ, որ մեր թերթն այս հարցում շատ հետեւողական է: Եթե քաղաքի բոլոր մասերում գծերի հավասարաչափ տեղաբաշխումն այդքան անլուծելի խնդիր է, ապա գոնե մանր-մունր որոշ հարցեր կարգավորելն այնքան էլ անհնար բան չէ:

Թիվ 72 երթուղային տաքսին երթուղին սկսում է Հակոբյան փողոցից՝ հատ ու կենտ ուղեւորներով: Կիրակի երեկոյան մեկ-երկու փողոց անց մեքենան, որ սայլի պես հազիվ էր իրեն քարշ տալիս, այնքան լցվեց, որ, ինչպես ասում են, ասեղ գցելու տեղ չկար, սակայն վարորդը շարունակում էր ուղեւորահավաքը (այս հարցը կարծես թե կանոնավորվել էր, գուցե որոշ համարներ արտոնյալ կարգավիճակում են եւ դո՞ւրս են ավտոտեսուչների վերահսկողությունից): Ներսի շիլաշփոթը բավական չէր, վարորդն այնքան բարձր էր միացրել ռադիոընդունիչը, որ վերջում նստածների՝ երաժշտության ձայնը մեղմելու խնդրանքը չէր էլ լսում: Հնարավոր չէ՞ արդյոք արգելել վարորդների այս արատավոր սովորությունը: Քեֆ-ուրախության (երբեմն էլ ճիշտ հակառակը) այնպիսի երաժշտություն է, ասես ռեստորանում ենք գտնվում. գարշելի պարտադրանք:

Հաստատվեց 2005 թվականի քաղաքային բյուջեն

Գյումրու համայնքային ավագանին քննարկեց եւ նախանձելիորեն միաձայն ընդունեց 2005 թվականի քաղաքային բյուջեն, որը հաշվարկվել է 1 մլրդ 600 մլն դրամի չափով: Անցյալ տարվա համեմատությամբ այն միայն սեփական եկամուտների գծով ավելի է 215 մլն դրամով եւ, քաղաքապետ Վարդան Ղուկասյանի գնահատմամբ, առաջընթացի բյուջե է: Քաղաքապետը թեեւ ընդունեց, որ շատ մեծ բեռ են վերցնում իրենց ուսերին, այնուամենայնիվ հավաստիացրեց, որ գիտեն, թե նախանշված գումարները որտեղից եւ ինչպես են հավաքելու: «Առաջինը մուծում է իմ եղբայրը, ես, ընկերներս, հետո բոլորը, ասաց նա: Մարդ չպիտի մնա չմուծող, որպեսզի այս քաղաքը կառուցենք»:

Մինչ քաղաքի ընթացիկ տարվա գլխավոր ֆինանսական փաստաթղթի հաստատումը, քննարկվեց նախորդ տարվա բյուջեի կատարողականը: 2004 թ. համայնքային բյուջեում ամրագրված եկամուտների առաջադրանքը կատարվել է 96,5 տոկոսով, որը հիմք տվեց տարին ֆինանսական առումով ընդհանուր առմամբ բավարար համարելու: Քննարկվեցին նաեւ այս տարվա բյուջեում փոփոխություններ ու լրացումներ կատարելու վերաբերյալ ներկայացված որոշ առաջարկություններ: Գյումրու Հանրային խորհրդի նախաձեռնող խմբի երկու առաջարկություններից մեկը քաղաքապետարանում համայնքային բյուջեի համալրման այլընտրանքային միջոցների որոնմամբ զբաղվող հատուկ բաժնի ստեղծումն էր կամ այդ նպատակով բաժիններից մեկի ընդլայնումը, իսկ մյուսով առաջարկվում էր բյուջեում 1-2 տոկոսի չափով նպատակային ծախսեր նախատեսել հատուկ դրամաշնորհային եւ մրցութային ծրագրերի պատվիրման համար: Սակայն այդ առաջարկությունները հաստատված փաստաթղթի մեջ առայժմ չներառվեցին:

Ընդունված բյուջեի ծախսային մասում շուրջ 600 մլն դրամ նախատեսված է քաղաքապետարանի եւ համայնքային ենթակայության հիմնարկների աշխատավարձերի համար, ընդսմին նախատեսվում է, օրինակ, նախակրթարանների աշխատակիցների աշխատավարձերի որոշակի ավելացում: 250 մլն դրամ կհատկացվի շենքերի, քաղաքի մի շարք փողոցների հիմնական եւ ընթացիկ նորոգումների համար: Միջոցներ են նախատեսված Ամենափրկիչ եկեղեցու վերականգնողական աշխատանքների, փակ լողավազանի կառուցման, քաղաքապետարանի շենքի շինարարության, մի շարք սոցիալական եւ այլ նպատակների համար:

Գ. Մ.

Զեյթուն, ուսանողական հանրակացարան, 5-րդ մասնաշենք

Ուսանող ես, որ Երեւան ես եկել, ասենք, Վայոց ձորից, Սյունիքից կամ Լիբանանից ու Իրանից: Եթե սիրում ես ուսանողական ազատությունը, խնջույքները, համաձայնիր, ուսանողական հանրակացարանը քեզ համար է: Չարաճճիություններ կարող ես քեզ թույլ տալ. չկա ծնողներիդ վերահսկիչ ձեռքը, տարեց հարեւանիդ խիստ հայացքը, փոխարենը չորս կողմդ հասակակիցներ են, մարդիկ, որ տարեվերջի քննությունների ընթացքում քեզ հետ պարապում են, իսկ դասերի ժամանակ քեզ հետ ուրախանում:

«Զեյթուն» ուսանողական հանրակացարանը պահպանվում է դեռեւս խորհրդային տարիներից: «Երբեք հանրակացարանում չեմ ապրել, ասաց տիկին Մանյան, բայց հիշում եմ, երբ դպրոցական էի, այս փողոցով անցնելիս երանությամբ էի նայում հանրակացարանում ապրող երիտասարդներին, նախանձում էի, որ մայրաքաղաքից եմ, որ երբ մեծանամ, նրանց հետ չեմ ապրի: Այսօր չկա այն ժամանակվա եռուզեռը»:

Հանրակացարանում ապրող ուսանողներից Արմինեն հավաստիացնում է, որ ինքը գոհ է ուսանողական այս կյանքից, բայց նաեւ նշում է, որ սա էլ իր դժվարություններն ունի. ամեն դեպքում՝ որեւէ խնդիր ստիպված ես ինքնուրույն լուծել:

Անցյալ տարի հանրակացարանի 5-րդ մասնաշենքի ուսանողները բողոքում էին, որ ոտնահարվում են իրենց իրավունքները: Խնդիրը մասնաշենքի առաջին երեք հարկերը Երեւանի պետական բժշկական համալսարանին տրամադրելն էր: Փոխհամաձայնության եկան. բժշկական համալսարանը վերանորոգում է ոչ միայն այդ երեք հարկերը, այլեւ ողջ մասնաշենքը: Այսօր մասնաշենքի առաջին հարկերում ապրում են բժշկական համալսարանի ուսանողներ, որոնք հիմնականում արաբներ են, իսկ վերեւի երկու հարկերում՝ Երեւանի տարբեր բուհերի ուսանողներ:

Մասնաշենքի «հայկական» հատվածի ուսանողական խորհրդի նախագահ, կոնսերվատորիայի լիբանանահայ ուսանող Շանթ Իսկենյանը վստահեցնում է, որ մի քանի ամիս առաջ կրթության եւ գիտության նախարար Սերգո Երիցյանը խոստացել էր, որ բուհը կհոգա ողջ շենքի ջեռուցման հարցը, որ բոլորը հնարավորություն կունենան անվճար օգտվելու նորակառույց բաղնիքից: «Նման պայմանավորվածություն չի եղել, ասաց Երեւանի պետական բժշկական համալսարանի վարչատնտեսական աշխատանքների գծով պրոռեկտոր Գեորգի Պողոսյանը: Ջեռուցման համար կաթսայատուն պետք է սարքեինք, ֆինանսներ չեղան, այդ պատճառով մեր ուսանողների համար էլեկտրական վառարաններ գնեցինք: Թող նույնը մյուս բուհերն անեն»: Ինչ վերաբերում է բաղնիքին, ապա խնդիրը հատկապես բարդացել է ձմռանը, երբ դժվար է հանրակացարանից հեռու մի բաղնիք գնալ: «Թող մյուս բուհերը մի փոքր փոխհատուցում մեզ տան, նրանց համար անվճար կլինի: Եթե ոչ՝ մեր ռեկտորը որոշել է, թող 300 դրամ վճարեն, օգտվեն»:

Ուսանողները բողոքում են նաեւ ջրամատակարարումից: «Ինքնահոս ջուրը օրվա ընթացքում կարճ ժամանակ է գալիս, այն էլ բոլոր հարկեր չի հասնում, ասաց Շանթը: Պոմպ կա, բայց չեն միացնում»: Գեորգի Պողոսյանը հերքեց, ասաց, որ օրը 24 ժամ հանրակացարանի 5-րդ մասնաշենքը ջրամատակարարում ունի:

Փոխադարձ են բողոքները աղմուկի վերաբերյալ: Հայաստանցիները վստահեցնում են, որ փոփոխությունների պատճառով իրենց հարկերում ուսանողների խտությունը մեծացել է: 15 քառակուսի մետրանոց սենյակում ապրում են երեք հոգով, նույն սենյակում ճաշ պատրաստում, լվացք անում, դաս սովորում: Դրան էլ ավելանում են ներքեւի հարեւանների երաժշտական կենտրոնների բարձր «բասերը»: Իսկ ապագա բժիշկները դժգոհում են, որ իրենց գլխի վերեւում անընդհատ դաշնամուրի, ջութակի ձայներ են:

Խնդիրներ, դժգոհություններ, ամեն դեպքում՝ ուսանողական հանրակացարանում կյանքը հետաքրքրական է: Շանթն, օրինակ, որ հանրակացարանի հետ կապված խնդիրների պատճառով նույնիսկ տարկետում է վերցրել, սիրում է այս կյանքը, նույնիսկ երկրի ղեկավարությանն առաջարկում է մի մեծ ուսանողական թաղամաս կառուցել: Նա համոզված է, որ սփյուռքի իր ընկերներից շատերը թեկուզ այդ միջավայրում ապրելու հեռանկարով շահագրգռված կգան Հայաստան:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

Դիտորդները գոհ են Իրաքի ընտրություններից

Սուննիները գրեթե չեն մասնակցել դրանց

Միջազգային դիտորդները նշում են, որ կիրակի օրն Իրաքում անցկացված խորհրդարանական ընտրություններն ընդհանուր առմամբ համապատասխանում են միջազգային չափանիշներին: Դիտորդների խմբի ղեկավար Ժան-Պիեռ Քինգսլին Ֆրանսպրեսին տված հարցազրույցում գոհունակություն է արտահայտել ինչպես ընտրությունների նախապատրաստման, այնպես էլ քվեարկության ընթացքի կապակցությամբ: Նրա խոսքերով, աննշան խախտումներ արձանագրվել են միայն որոշ նահանգներում:

2004 թ. դեկտեմբերին կազմված միջազգային դիտորդների խմբին համակարծիք են ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը եւ Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Թոնի Բլերը: Բուշը երեկ հանդես է եկել հատուկ հայտարարությամբ, ընտրությունները որակելով «իսկական հաջողություն»: Նրա խոսքերով, իրաքցի ընտրողները «ոչ» են ասել ահաբեկիչների եւ գռեհիկների գաղափարախոսությանը: Բլերն էլ ասել է, թե Իրաքի ընտրությունները հարվածեցին ահաբեկչությանը:

ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Քոֆի Անանը կայացած ընտրություններն առաջին քայլն է համարում Իրաքում ժողովրդավարության կառուցման ճանապարհին:

Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն ընտրությունների ավարտից հետո հայտարարել է, որ դրանց մասնակցել են 8 մլն իրաքցիներ, այսինքն՝ քվեարկության իրավունք ունեցողների 60 տոկոսը: Քվեարկության նախնական արդյունքները կհրապարակվեն 10 օրվա ընթացքում:

Քվեարկությանն առավել ակտիվորեն մասնակցել են Իրաքի հարավում ապրող շիա մահմեդականները եւ երկրի հյուսիսային՝ քրդաբնակ շրջանների բնակիչները: Մինչդեռ սուննի մահմեդականների չնչին մասն է ներկայացել ընտրական տեղամասեր: Ընտրությունների հաջողությունը փաստորեն ապահովել են երկրի բնակչության 60 տոկոսը կազմող շիաները: Մինչդեռ սուննիների 76 տոկոսը դեռ ընտրությունների նախօրեին հայտարարել էր, որ չի մասնակցելու քվեարկությանը եւ որեւէ ակնկալիք չունի ներկայիս իշխանություններից:

Սուննիների դժգոհության գլխավոր պատճառներից մեկն ամերիկյան օդուժի հարվածներով Ֆալուջա քաղաքի եւ իրաքյան այլ բնակավայրերի ոչնչացումն է: Կործանված բնակավայրերում մինչեւ օրս չկան էլեկտրամատակարարում եւ ջրամատակարարում, զոհված են հազարավոր անմեղ մարդիկ:

Իսկ ընտրություններին մասնակցած իրաքցիները քվեարկել են թերեւս այն ակնկալիքով, որ երկրում նոր իշխանությունների եւ մասնավորապես Ազգային ժողովի կազմավորումը մոտ ժամանակներս ավելորդ կդարձնի ամերիկյան ուժերի ներկայությունը: Ի դեպ, մինչեւ օրս Իրաքում մնում են 150 հազար ամերիկացի զինծառայողներ: Պատերազմի սկզբից ի վեր զոհվել են 1400 ամերիկացիներ:

Ֆրանսպրեսն ընդգծում է, որ 2003 թ. ԱՄՆ-ի ներխուժումից եւ Սադդամ Հուսեյնի տապալումից հետո Իրաքը ոչ թե խաղաղվեց, այլ հայտնվեց քաոսային վիճակում: Ճիշտ է, հունվարի 30-ին անցկացված ընտրություններն առաջին բազմակուսակցական ընտրություններն էին 1953 թվականից ի վեր, բայց դեռ վաղ է խոսել Իրաքի ժողովրդավարացման մասին:

Իրաքում «անհետացել է» 8,8 մլրդ դոլար

Բաղդադում կկանգնեցվի Բուշի արձանը

Իրաքի տարբեր նախարարություններ եւ գերատեսչություններ 2003-2004 թթ. Ջորջ Բուշի վարչակազմից ստացել են խոշոր գումարներ, որոնք ներկայումս «անհետացած են»: Այդ է վկայում Իրաքում վերջերս անցկացված աուդիտորական ստուգումը, որի արդյունքները հրապարակվել են կիրակի օրը:

Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը հաղորդում է, որ 2003 թ. հունիսից մինչեւ 2004 թ. հունիս ընկած ժամանակամիջոցում ԱՄՆ վարչակազմը 8,8 մլրդ դոլար է հատկացրել Իրաքի նախարարություններին ու գերատեսչություններին, գումարների բաշխումը վստահելով իրաքյան աուդիտորական գործակալություններին: Ի դեպ, դրանց գրասենյակները հիշյալ ժամանակահատվածում փակ են եղել:

«Իրաքի ժամանակավոր վարչակազմին միջոցներ փոխանցելով՝ ամերիկացիները երաշխիքներ չեն ստացել, թե գումարները կօգտագործվեն նպատակային կերպով», գրում են աուդիտորական ստուգում իրականացրած մասնագետները:

Գումարների անհետացման կապակցությամբ գլխավոր կասկածյալն, անշուշտ, Իրաքի նախկին վարչակազմի ամերիկացի ղեկավար Փոլ Բրեմերն է: Բայց նա փորձում է չմեղանչել, ասելով, թե «Աուդիտում ընդունված հաշվապահական կարգը չէր կարող ամբողջապես եւ լրիվ ծավալով կիրառվել ռազմական գործողությունների ժամանակ»:

Հաղորդվում է նաեւ, որ Բաղդադի քաղաքապետի պաշտոնակատար Ալի Ֆադելը մտադրվել է մայրաքաղաքի կենտրոնում կանգնեցնել ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշի արձանը: «Մենք կկանգնեցնենք Ջորջ Բուշի արձանը. չէ որ նա ազատության խորհրդանիշ է: Մենք խորապես երախտապարտ ենք ամերիկացի զինվորներին մեր երկիրը բռնակալությունից ազատագրելու համար», հայտարարել է Ալի Ֆադելը:

«Նյու Յորք փոստ» թերթը մեջբերում է նրա այն խոսքերը, թե իրաքցիներին ժամանակ է հարկավոր նոր պայմաններին հարմարվելու համար: Թերթը գրում է, որ արձանի պատճառով Ֆադելը բազմաթիվ սպառնալիքներ է ստացել ծայրահեղականներից, ուստի որոշել է տեղաշարժվել 150 հազար դոլարանոց զրահապատ ավտոմեքենայով:

Հիշեցնենք, որ հունվարի 4-ին Բաղդադի քաղաքապետ Ալի ալ Հայդարին սպանվեց մայրաքաղաքի արվարձաններից մեկում, երբ այնտեղով անցնում էր իր ավտոմեքենայով: Սպանության պատասխանատվությունն ստանձնեց իրաքցի ապստամբների առաջնորդ Աբու Մուսաբ ալ Զարքաուիի խմբավորումը:

2004 թ. Ռուսաստանում ազգային հողի վրա 44 մարդ է սպանվել

Ռուսաստանում 2004 թ. ազգայնամոլության դրսեւորումներից տուժել են 200 անձինք, 44 մարդ զոհվել է: Այս տվյալներն են բերվում ռուսաստանյան «Սովա» իրավապաշտպանական կենտրոնի զեկուցագրում:

Անցյալ տարի ազգային հողի վրա գործադրված բռնությունների զոհերի թիվը կտրուկ աճել է: 2002 թ. նման պայմաններում սպանվել էր 10 մարդ, 2003 թ.՝ 15-20 (ստույգ թիվը հայտնի չէ): Ռուսաստանի հայերի «Երկրամաս» թերթի տվյալներով, 2004 թ. սպանված 44 անձանցից 12-ը կովկասցիներ են, 11-ը՝ միջինասիացիներ, 6-ը՝ հեռավորարեւելյան երկրների ներկայացուցիչներ, 1-ը աֆրիկացի եւ այլն:

Զեկուցագրում նշվում է, որ ավելացել է նաեւ դատվող «սափրած գլուխների» թիվը: Եթե 2003 թ. նրանց դեմ հարուցվել են հատուկենտ քրեական գործեր, ապա 2004 թ. կայացվել է 7 դատավճիռ, մի շարք դատական գործեր էլ ընթացքի մեջ են: Վերջին 2 տարում դատապարտվել են այդ կարգի 11 հանցագործներ:

ԱՄՆ-ում ռուսական լրտեսների թիվը հիշեցնում է «սառը պատերազմի» ժամանակները

ԱՄՆ հատուկ ծառայությունները մտահոգված են երկրում Ռուսաստանի հետախուզության գործակալների թվի աճի կապակցությամբ: Հետաքննությունների դաշնային բյուրոյի տվյալներով, ԱՄՆ-ում գործող ռուսաստանցի հետախույզների թիվը համադրելի է «սառը պատերազմի» տարիներին երկրում եղած խորհրդային հետախույզների թվակազմի հետ:

«Թայմ» հանդեսը վերջին՝ կիրակնօրյա համարում գրում է, որ ներկայումս պաշտոնական քողարկմամբ (որպես դիվանագիտական ներկայացուցչությունների աշխատակիցներ) Մ. Նահանգներում գործում են հարյուրից ավելի ռուսաստանցի հետախույզներ: Հանդեսի տեղեկություններն ստացվել են ԱՄՆ հատուկ ծառայությունների բարձրաստիճան ներկայացուցիչներից:

Իսկ ոչ պաշտոնական քողի ներքո ԱՄՆ-ում աշխատող ռուս գործակալների (գործարարներ, լրագրողներ, գիտնականներ) թիվն անհամեմատ մեծ է եւ ստույգ հայտնի չէ:

ԱՄՆ անվտանգության ազգային խորհուրդը ՀԴԲ-ին, ԿՀՎ-ին եւ Պետդեպարտամենտին հանձնարարել է ավելի մեծ ուշադրություն դարձնել ռուսաստանցի լրտեսների գործունեությամբ պայմանավորված վտանգին:

Ամերիկյան հատուկ ծառայությունները կարծում են, որ ռուս հետախույզներին հետաքրքրում են առաջին հերթին ռազմական եւ երկակի նշանակության տեխնոլոգիաները, ԱՄՆ էներգետիկ քաղաքականությունը, ինչպես նաեւ Վաշինգտոնի քաղաքական դիրքորոշումները նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների, Չինաստանի եւ Մերձավոր Արեւելքի երկրների նկատմամբ:

«Համասը» եւ «Հզբոլլահը» կշարունակեն զինված պայքարը

Իսրայելը հեռացել է պաղեստինյան 5 քաղաքներից

Պաղեստինյան «Համաս» եւ լիբանանյան «Հզբոլլահ» արմատական խմբավորումների առաջնորդները Բեյրութում կիրակի օրն անցկացրած հանդիպման ժամանակ ընդունել են համատեղ հայտարարություն, շեշտելով, որ իրենք շարունակելու են պայքարն Իսրայելի դեմ:

«Հաարեց» թերթի տեղեկությունների համաձայն, հանդիպման ժամանակ «Համասը» ներկայացրել է դրա քաղբյուրոյի ղեկավար Խալեդ Մաշալը, իսկ «Հզբոլլահը»՝ այդ խմբավորման առաջնորդ, շեյխ Հասան Նասրալլահը: Քննարկվել են մի շարք հարցեր՝ կապված Իսրայելի եւ միջազգային ընկերակցության կողմից պաղեստինցիների դիմադրության շարժման գործադրվող հարաճուն ճնշման հետ:

«Մենք համաձայնության եկանք, որ այլ ընտրություն չունենք, բացի համառ դիմադրությունը շարունակելուց՝ նույնիսկ ներկայիս ճնշման պայմաններում», նշվում է հայտարարության մեջ:

«Մենք գործընկերներ ենք ընդհանուր թշնամու դեմ մղվող պայքարում: Հուսով ենք, որ շուտով կազատագրվի ամբողջ Պաղեստինը, ինչպես ազատագրվեց Լիբանանի հարավը», լրագրողներին հայտարարեց Խալեդ Մաշալը, հիշեցնելով 2000 թ. իսրայելական զորքերի դուրսբերումը Լիբանանի հարավից:

Ի դեպ, անցյալ շաբաթ Մաշալն ասել էր, թե իր կազմակերպությունը պատրաստ է քննության առնելու Իսրայելի հետ զինադադար կնքելու առաջարկությունը: Իսկ շաբաթ օրը Պաղեստինի արտգործնախարար Նաբիլ Շաաթը հայտարարել էր, թե «Համաս» եւ «Իսլամական ջիհադ» արմատական խմբավորումները համաձայնել են մեկամսյա զինադադար կնքել Իսրայելի հետ:

Միաժամանակ «Հաարեցը» տեղեկացնում է մի դրական տեղաշարժի մասին: Պաղեստինյան իշխանավորության հատուկ ծառայությունների բարձրաստիճան ներկայացուցիչներից մեկը թերթին հայտնել է, որ արդեն չորեքշաբթի օրը պաղեստինցիների վերահսկողության տակ կանցնեն պաղեստինյան 5 քաղաքներ, որտեղից օրերս դուրս են եկել իսրայելցի զինծառայողները:

Խոսքը Ռամալլա, Թուլքարմ, Կալկիլիա, Երիքով եւ Բեթղեհեմ քաղաքների մասին է:

Քաղաքների փոխանցման մասին ավելի վաղ հայտարարել էր Իսրայելի պաշտպանության նախարար Շաուլ Մոֆազը: Ֆրանսպրեսը հիշեցնում է, որ Պաղեստինի անվտանգության ծառայությունների նախկին ղեկավար Մոհամմադ Դահլանի հետ հանդիպման ավարտից հետո Մոֆազը խոսել է պաղեստինյան հիշյալ 5 քաղաքները հանձնելու մտադրության մասին:

Նախապես ենթադրվում էր, թե դրանք պաղեստինցիների վերահսկողության կհանձնվեն Իսրայելի վարչապետ Շարոնի եւ Պաղեստինի նախագահ Աբբասի փետրվարի 8-ին կայանալիք հանդիպումից հետո:

Պ. Ք.

Ազատության զինվորը

Միքայել Նալբանդյանը հայ գրականությունը քարոզեց նոր մտածողությամբ

«Մենք ազատական նվիրենք մեզ հասարակ ժողովրդի իրավունքը պաշտպանելու... այս է մեր կյանքի բուն խորհուրդը: Եվ այս նպատակին հասնելու համար չէ պիտո ընկրկինք ոչ բանտի, եւ ոչ աքսորի առջեւ», գրել է Միքայել Նալբանդյանը: Եվ, իրոք, նրան չկարողացան ընկճել ոչ Պետրոպավլովյան բանտախցերը, եւ ո՛չ էլ աքսորավայրը: Նա հավատարիմ մնաց հեղափոխականի իր դավանանքին՝ պայքարեց հարազատ ժողովրդի, բոլոր ճնշված ու հարստահարված ժողովուրդների սոցիալական ու ազգային ազատագրության համար:

Մեր հայրենիքի մշակույթի, հասարակական մտքի եւ ազատագրական շարժման պատմության մեջ աչքի ընկնող տեղ է գրավում հայ ժողովրդի մեծ զավակ, հեղափոխական-դեմոկրատ, գրող, հրապարակախոս եւ մտածող Միքայել Նալբանդյանը: Նա պատկանում է 19-րդ դարի հեղափոխական վաթսունականների պանծալի համաստեղությանը, ովքեր իրենց ամբողջովին նվիրաբերեցին ժողովրդի լուսավորության, սոցիալական եւ ազգային ճնշումից նրա ազատագրման գործին:

Մ. Նալբանդյանը կյանքից հեռացավ վաղ, երբ երեսունյոթ տարին դեռ չէր լրացել: Կարճատեւ եղավ նաեւ նրա ակտիվ հասարակական-գրական գործունեությունը: Սակայն նրա գեղարվեստական եւ գիտահրապարակախոսական ստեղծագործությունը, նրա հեղափոխական գաղափարները անջնջելի հետք թողեցին հայ ժողովրդի հոգեւոր կյանքում եւ ամբողջ հասարակական զարգացման մեջ, հող նախապատրաստեցին հայ իրականության մեջ սոցիալ-դեմոկրատական գաղափարների տարածման համար: Զարմացնում եւ հիացնում են Նալբանդյանի ստեղծագործության հանրագիտարանային լայնությունն ու բազմակողմանիությունը: Մոսկվայի եւ Պետերբուրգի համալսարանների ուսանող Մ. Նալբանդյանը հրապարակախոս, բանաստեղծ եւ արձակագիր, քննադատ, լեզվաբան ու փիլիսոփա էր, զբաղվում էր տնտեսական ու բնական գիտությունների հարցերով: Եվ վերոհիշյալ բոլոր բնագավառներում նա թողել է հրաշալի աշխատություններ:

Անսահման մեծ է նրա գրական եւ հրապարակախոսական գործունեության նշանակությունը հայ կյանքի ու հասարակական մտքի զարգացման պատմության մեջ: Նա մեր նոր գրականության հիմնադիրներից եւ նոր գրական լեզվի զարգացման բարձր աստիճանի հասցնողներից մեկն է: Նա հայ քաղաքական պոեզիայի հիմնադիրն է: Այսօր մեզ զարմանք է պատճառում, թե նա իր կարճատեւ ու փոթորկալից կյանքում հասարակական ու մտավոր աշխարհի որքան շատ բնագավառներ է ընդգրկել, որոնց մեջ էլ նա մշտապես եղել է նորարար ու ժողովրդի բարօրությանը նվիրված անձնուրաց մարտիկ:

Նալբանդյանը հանճարեղ անձնավորություն էր, որն ուներ բազմակողմանի ընդունակություններ: 1846 թ., դեռեւս 17-ամյա պատանի, նա ներգրավվում է կաթողիկոս Ներսես Աշտարակեցու ու մեծահարուստ խալիբյանների դեմ Նոր Նախիջեւան քաղաքի դեմոկրատական խավերի վարած պայքարում, որի հետեւանքով կրոնական եւ պետական իշխանությունների կողմից ենթարկվում է հալածանքների: Նա ստիպված հեռանում է ծննդավայրից: Սկզբում գնում է Քիշնեւ, հետո Մոսկվա:

1858 թ. Մոսկվայում լույս տեսավ «Հյուսիսափայլ» հայկական հանդեսը: Հայտնի գիտնական ու հրապարակախոս Ստ. Նազարյանի խմբագրությամբ լույս տեսած այս հանդեսն էր, որ հնարավորություն ստեղծեց Մ. Նալբանդյանին հանդես գալու լուսավորական գաղափարներով, բանաստեղծություններով, հրապարակախոսական ու գիտական հոդվածներով:

Իր «Ազատություն», «Մանկության օրեր», «Իտալացի աղջկա երգը» եւ այլ բանաստեղծությունները, որոնք հրապարակվեցին «Հյուսիսափայլում», նա հեղափոխական ոգի ներարկեց հայ քաղաքացիական պոեզիային, ստեղծեց արդարության եւ ազատության համար պայքարող առաջադեմ անհատի ոգեւորիչ կերպարը:

Իր արձակ ստեղծագործություններում («Մինին խոսք, մյուսին՝ հարսն», «Մեռելահարցուկ», «Հիշատակարան» եւ այլն) նա հայ իրականության մեջ առաջիններից մեկը դիմեց քննադատական ռեալիզմի մեթոդին: Ռեալիզմի ներկայացուցիչների կերպարների հետ մեկտեղ նա ասպարեզ հանեց իր ժամանակի գրական հերոսին, որը պայքարում է աշխարհի, մարդու վեհ կոչման մասին առաջադեմ հայացքների հաստատման համար:

«Հիշատակարանում» Նալբանդյանը, խոսելով այն մասին, որ հայ ժողովրդի արեւելահայ եւ արեւմտահայ հատվածների միջեւ մամուլի եւ առհասարակ լուսավորության տարածման շնորհիվ «պիտի բացվին զանազան կապակցություններ», գրում է. «Ուր չկա միտք եւ բանականության ազատություն, այնտեղ կա հոգու ստրկություն, այնտեղ չկա կյանք: Հայոց ազգը առանց նորա եւս քաղաքականապես մեռած է ներկայումս. մի վերանորոգություն, մի բարոյական վերածնելիություն, եթե կարելի է երբեւիցե հուսալ, ապա ուրեմն պիտի լինի այն ճգրիտ եւ ստույգ լուսավորության միջնորդությամբ: Լուսավորությունն է միակ հնարը միմյանցից բաժանված եւ շատ անգամ, կռիվների ու ավերների խաղալիք դարձած, իրար հետ թշնամացած ազգային անդամը միմյանց հետ անքակտելի եւ ազգային ամբողջությանը դուրս երեւցնելու համար: Բայց լուսավորություն ստուգապես, լավ միտք առնելով այս մեծախորհուրդ բառիս նշանակությանը, առանց թույլ տալու յուրաքանչյուր մարդու ազատություն խոսելու յուր սրտի վկայությանը, մենք ճանաչում ենք կորստաբեր իմաստակություն: Կեցցե՛ ազատություն»: Եվ ապա սրան անմիջապես հաջորդում է.

Ազատ ասված այն օրից /Երբ հաճեցավ շունչ փչել... տողերով սկսվող հռչակավոր բանաստեղծությունը:

Ինչպես երեւում է, լուսավորության այնքան մեծ նշանակություն տվող բանաստեղծի այս գործում արդեն պարզ արտահայտություն են գտել հեղափոխական-դեմոկրատիզմի դիրքերն անցնելու ուժեղ երանգները: Այդ անցումը չի էլ ուշանում, արդեն «Մանկության օրեր» բանաստեղծության մեջ դա շատ ցայտուն ու որոշակի է: Անցել են բանաստեղծի երջանիկ, անհոգ մանկության օրերը, որոնցից հետո եկել են գիտությունն ու գիտակցությունը, ու ազգի վիճակը ծանրանում է սրտին.

Ես այն ժամանակ միայն զգացի, /Որ այս ցավերից ազատվելու չեմ, /Որչափ իմ ազգս կը մնա ստրուկ /Օտարների ձեռք, անխոս, տխրադեմ:

Որն է ելքը: Բանաստեղծը հրաժարվում է իր քնարից, որը Ապոլլոնը տվել էր նրան, որը նա խնդրում է հետ վերցնել, որովհետեւ՝

Ներկա օրերում այլ ինչ սեւ քնար, /Ո՛ւր է հարկավոր կտրիճի ձեռքին, /Արյո՛ւն ու կրա՛կ թշնամու վերա, /Այս պիտի լինի խորհուրդ մեր կյանքին:

Նալբանդյանի ողջ ստեղծագործությունը հագեցված է ազատության ու պայքարի գաղափարով: Մեծ հայրենասերը չէր հանդուրժում իր ժողովրդի թե տնտեսական եւ թե քաղաքական ծանր վիճակը: Նա միայն խոսքի մարդ չէր: Նա նույնիսկ իր «Հիշեցեք» բանաստեղծության մեջ առհասարակ սուր կերպով ծաղրում է միայն խոսքով հայրենասերներին:

Նալբանդյանի գործունեության մեջ միաձուլված էր վեհ գաղափարը՝ հերոսական գործերի հետ: Նա եւ՛ իբրեւ գրող, եւ՛ իբրեւ քաղաքական գործիչ ռեալիստ էր:

Նալբանդյանի թե՛ բանաստեղծությունների եւ թե՛ արձակի («Մեռելահարցուկ») էական թեմաներից է մարդու հարցը, որն այնուհետեւ մեր գրականության մեջ ամենայն հետեւողականությամբ շարունակեց Հովհաննես Թումանյանը:

Մ. Նալբանդյանի հեղափոխական դեմոկրատիզմի ցայտուն արտահայտությունը դարձան արտասահմանում գրած նրա գրքույկները՝ «Երկու տող» (1861) եւ «Երկրագործությունը որպես ուղիղ ճանապարհ» (1862): Այդ աշխատանքներում նա բացահայտ հռչակել է իր սոցիալական ու քաղաքական ծրագիրը, ժողովրդի ազատագրության ուղիների մասին իր մտքերը:

Մ. Նալբանդյանը հայ ժողովրդի ազատագրության հեռանկարը սերտորեն կապել է ռուս հեղափոխական շարժման հետ: Նա կանխատեսել է այդ շարժման նշանակությունն ամբողջ աշխարհի ճակատագրի համար: «Ռուսիո ազատությունը, ընդհանուր մարդկության ազատության վերաբերմամբ, մեծ խորհուրդ ունի», գրել է նա 1862 թվականին:

Հովհաննես Թումանյանը հրաշալի է բնութագրել Նալբանդյանին, երբ գրել է, որ «նա կարողացել էր դառնալ իր ժամանակի լուսավոր աշխարհի բազմաթիվ առաջավոր մարդկանցից մինը, ճոխացած եվրոպական գիտությունով եւ լայն ազատական մտքերով, լավագույն մտածողների ու գործիչների ընկերն ու մտերիմը: Հալածանքի մեջ էլ վերացել է մեր կյանքի անձուկ ու վաս մթնոլորտից դեպի էն հավերժ բարձրությունը, որտեղից դենը էլ տեղ չկա լավ հոգիների համար, եւ ընդմիշտ հավերժացել հայոց գրականության համաստեղության մեջ ու դարձել նրա ամենավառ, ամենապայծառ աստղերից մինը»:

ՌՈԲԵՐՏ ԴԱՎԹՅԱՆ

Օրացույցներ, որ կարող են հարստացնել օրերը

Տարեմուտի լավագույն նվերներից մեկն օրացույցներն են դարձել, որոնք տարեցտարի իրենց պոլիգրաֆիական կատարմամբ եւ բովանդակային մակարդակով ավելի հետաքրքրական են դառնում, երբեմն էլ՝ հաճելի անակնկալներով: Դրանցից մի մասը բուն օրացուցային նշանակությունից բացի ճանաչողական բնույթ ունի: Այս տարի եւս **«Ազգ»** օրաթերթը շնորհակալությամբ ստացավ օրացույցներ, եւ այդ հավաքածուն կազմում են «Կոնվերսբանկի», ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակի, Բրիտանական խորհրդի, ԱԳՆ-ի, «Մուղնի» հրատարակչության, ԱՄՆ դեսպանատան, Հայաստանի բարձրագույն ուսհաստատությունների Լիբանանի շրջանավարտների միության, «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի, Մանկության մոլորակի, Սփյուռք «Կոմիտասի», Թեքեյան մշակութային միության (որը հանգամանորեն **«Ազգ»** թերթում ներկայացրել է Սերգեյ Գալստյանը), երկրապահների միության եւ Վահան Տերյան-120 օրացույցները:

Պոլիգրաֆիական որակով թերեւս կարելի է առանձնացնել «Կոնվերսբանկի» եւ Հայաստանի լեռնաշխարհի հիասքանչ ու գողտրիկ անկյունները լուսանկարային պատմությամբ ներկայացնող ԱԳՆ-ի եւ «Մուղնի» հրատարակչության եւ մի շարք այլ օրացույցներ: ՄԱԿ-ի անդամ 191 պետությունների դրոշներով օրացույցը ներկայացնում է կազմակերպության 2005 թ. գործունեության հիմնական ուղղությունները:

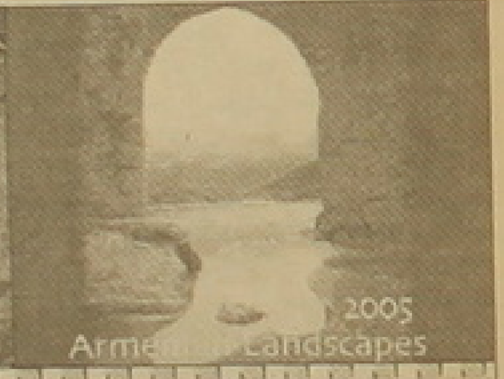

Բավական ինքնատիպ մտահղացում է Վահան Քոչարի հեղինակությամբ հարսանյաց հանդեսների եւ երեխաների՝ պատմական նշանակությամբ լուսանկարներով օրացույցը: Նմուշները վերցված են «Հայ լուսանկարչության պատմություն» հանրագիտարանից, որի վրա տարիներ շարունակ աշխատել եւ հրատարակման է պատրաստել Վահան Քոչարը: Այստեղ դուք կհանդիպեք Զորավար Անդրանիկի հարսանյաց հանդեսից մի լուսանկարի, Սայաթ-Նովայի թոռնուհու՝ Պ. Պռոշյանի կնոջ, Հ. Թումանյանի ընտանիքի, Ռուբեն Դրամբյանի՝ ազգային պատկերասրահի հիմնադրի եւ նրա մոր՝ Եղիսաբեթ Դրամբյանի մանկական լուսանկարներին, 1915-ի կոտորածներից փրկված մի խումբ երեխաների լուսանկարների:

Հարկ ենք համարում մասնավոր անդրադառնալ Վահան Տերյանի 120-ամյակի առիթով Հովի. Պատիկյանի գլխավորությամբ ստեղծված ուշագրավ գիրք-օրացույցին: Օրացուցային նշումները մեզ հիշեցնում են անցողիկ կյանքի մասին՝ վկայելով Վահան Տերյանի խոսքերը. **«Եկան օրեր ու անցան/ ու ինձ ոչինչ չմնաց»**: Օրացուցային մի քանի տասնյակ էջերում հրատարակիչներին հաջողվել է հարազատորեն վերարտադրել ամենաքնքուշ ու զգացմունքային հայ բանաստեղծի նկարագիրը, հոգու խորունկ էությունն ու վարակիչ ներաշխարհը: Այս փոքրիկ գրքույկը զարմանալիորեն կարողանում է պատկերացում տալ Վահան Տերյան պոետի, եւ՛ մարդու, եւ՛ ազգային-հասարակական գործչի, XX դարասկզբի բացառիկ հայ մտավորականի կերպարի մասին: Այն ներառում է Տերյանի բանաստեղծությունների մի հրաշալի փունջ, նամակներից պատառիկներ, հուշեր, մեր մեծերի (Իսահակյան, Թումանյան, Դեմիրճյան, Պ. Սեւակ եւ ուրիշներ) գնահատականներն իր մասին, կենսագրական տեղեկություններ: «Տերյանական պատգամներ» խորագրի ներքո կազմողներն օգտագործել են բանաստեղծի նամակներում եւ զանազան հրապարակումներում մշակույթի, լեզվի, մտավորականության, հայրենիքի, հոգեւոր Հայաստանի մասին Տերյանի՝ այսօր այնքան արդիական հնչող մտորումները, տեսակետները:

Կարծում եմ, հեղինակներին հաջողվել է հասնել նպատակին՝ օրացույցի միջոցով վերհիշեցնելու մեր գետնամած ու գաղջ մթնոլորտում մոռացության տրված որոշ արժեքներ, հնարավորություն տալով այս կերպ հաղորդակից դառնալու տերյանական հոգու հարստություններին ու պայծառ քնքշանքին:

Օրացույցի էջերը փակվում են Վ. Տերյանի **«Աստված մարդուն կյանք է պարգեւում, եւ ամեն ինչ տեսիլի պես է...**

Շուտով Նոր տարի է:

Բարեւ բոլորին:

Առողջ եւ հաջողակ եղեք, ինձ մի մոռացեք եւ սիրեցեք, լսո՞ւմ եք, սիրեցե՛ք» խոսքերով:

Այս պատառիկները մեզ են վերադարձնում երիտասարդության շրջանում Վ. Տերյանի նկատմամբ կարծում եմ, բոլորիս համակած սերը:

Օրացույցը տպագրվել է «Ամարաս» տպարանում, օգտագործված են Հ. Կոջոյանի, Մ. Սարյանի, Մ. Ավետիսյանի, Ռ. Խաչատրյանի նկարներից:

Եվ վերջապես ձեր տներում յուրաքանչյուրդ ունեցեք Երկրապահ կամավորական միության՝ Հայաստանի Հանրապետության եւ Ղարաբաղյան պատերազմի տարեգրության մասին պատմող օրացույցը՝ նշանակալի բոլոր իրադարձությունների հիշատակումներով: Օրացույցի նշանակությունը, սակայն, այն ոգեղենության մեջ է, որ փոխանցվում է յուրաքանչյուր էջի վրա զետեղված հայոց նորանկախ բանակի հիմնադրի՝ Վազգեն Սարգսյանի խոսքերից: Սրանք մտքեր, գաղափարներ, տեսակետներ են, որոնք վստահաբար աղբյուր են ազգային լավագույն ուժերի ու նպատակների համախմբման եւ ոգեկոչման: **«Այս երկիրը բառերով սիրվող երկիր չէ, նաեւ հեռադիտակով դիտվող երկիր չէ, քարի հետեւում քար կա, մշուշի հետեւում՝ մշուշ: Այս երկրի սահմանները գծվում են արյամբ եւ ամրանում քրտինքով: Այս երկիրն անսահմանափակ սիրո եւ անսահմանափակ ատելության երկիր է:**

...Հազարամյակներ պետք եղան, որպեսզի հասկանանք, որ լալահառաչ մշակույթով ազգ չի պահվում: Ի՞նչ է, եւս մի հազարամյա՞կ է պետք, որպեսզի հասկանանք, որ ամենակատարյալ ստեղծագործությունն ազատագրված հողն է:

Աշխարհի ամեն անկյունում ապրող եւ իրեն հայ համարող մարդ պիտի շնչի այս երկրի, այս պետականության շահերով եւ իմանա, թե ինչպես օգտակար լինի նրան:

Վստահ եմ, որ 21-րդ դարասկզբին ձեւավորվելու է հայի մի տեսակ, որն իր ազգային գաղափարախոսության կողքն է լինելու՝ զերծ թերարժեքության մտավախությունից, համարձակ, լիահույս, թիկունքին՝ արժանապատիվ պատմություն, առջեւում՝ տարածություն»:

Օրացույցը ներկայացնում է նաեւ 5000-ամյա պատմությամբ հայոց բուն տոմարը, իսկ օրացույցի առաջին էջին Արարատն է՝ տիեզերքից:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Պետեր Լեկոն անպարտելի է

Հունգարացի գրոսմայստեր Պետեր Լեկոյի հաղթանակով ավարտվեց Վեյք Ան Զեեի շախմատի միջազգային մրցաշարը, որը ՖԻԴԵ-ի 19-րդ կարգին էր դասվում: Այս հաջողությանը Լեկոն հասավ շնորհիվ մրցաշարի վերջնագծում վստահ մրցելույթների: Վերջին 3 տուրերում Լեկոն վաստակեց 2 միավոր: 11-րդ տուրում հունգարացի գրոսմայստերը հաղթեց կուբացի Լազարո Բրուզոնին, իսկ հաջորդ տուրում ոչ-ոքի խաղաց առաջատարներից մեկի՝ Վեսելին Թոփալովի հետ: Ավարտական տուրից առաջ Լեկոն գործնականում ապահովել էր առաջին տեղը՝ 8 միավորով գլխավորելով աղյուսակը: Նրա միակ մրցակիցը հնդիկ գրոսմայստեր Վիշվանաթան Անանդն էր, որը 7,5 միավորով զբաղեցնում էր 2-րդ հորիզոնականը: 11-րդ տուրում Անանդը ոչ-ոքի էր ավարտել պարտիան Պոլգարի հետ, իսկ հաջորդ տուրում հաղթել էր Ադամսին:

Ավարտական տուրում Լեկոն հանդիպում էր իր հայրենակցուհու՝ Յուդիթ Պոլգարի հետ, իսկ Անանդը ուժերն էր չափում Իվան Սոկոլովի հետ: Լեկոն Պոլգարի հետ պարտիայում չգնաց բարդացումների եւ արդեն 22-րդ քայլին հաշտություն կնքեց: Այժմ առաջին տեղի հարցը մեծապես կախված էր Անանդի եւ Սոկոլովի մրցավեճի ելքից: Հնդիկ գրոսմայստերը հաղթելու հնարավորություն չգտնելով, 48-րդ քայլում համաձայնեց ոչ-ոքիի: Նման արդյունք գրանցվեց նաեւ Ադամս-Գրիշչուկ, Կրամնիկ-Մորոզեւիչ, Պոնոմարյով-Բրուզոն, Սվիդլեր-Թոփալով պարտիաներում: Միակ հաղթանակն իր օգտին գրանցեց վան Վելին՝ պարտության մատնելով անգլիացի Շորթին:

Այսպիսով, հունգարացի գրոսմայստեր Պետեր Լեկոն առաջին անգամ դարձավ Վեյք Ան Զեեի մրցաշարի հաղթող, որն այս տարի անցկացվեց 67-րդ անգամ: Լեկոն 13 հնարավորից վաստակեց 8,5 միավոր՝ չկրելով ոչ մի պարտություն (4 հաղթանակ, 9 ոչ-ոքի): Ի դեպ, Լեկոն 14 մասնակիցներից միակն էր, որ անպարտելի էր: Վերջին 2 տարիների անփոփոխ դափնեկիր Վիշվանաթան Անանդը Լեկոյից հետ մնաց կես միավորով: Հետաքրքրական է, որ Անանդը միակ պարտությունը կրել էր հենց Լեկոյից եւ փաստորեն այդ անհաջողությունն էլ ճակատագրական եղավ նրա համար գլխավոր մրցանակի համար մղվող պայքարում: Լավագույն եռյակը եզրափակեց Վեսելին Թոփալովը՝ 7,5 միավոր: Մյուս մասնակիցների ցուցանիշներն այսպիսին են. Գրիշչուկ, Պոլգար, Կրամնիկ, Ադամս՝ 7-ական միավոր, Բրուզոն, Պոնոմարյով, վան Վելի՝ 6,5-ական, Սվիդլեր՝ 6, Շորթ՝ 5,5, Մորոզեւիչ՝ 4,5, Սոկոլով՝ 3,5:

Գլխավոր մրցաշարին զուգահեռ Վեյք Ան Զեեում անց էին կացվում եւս երկու մրցաշարեր 14-ական մասնակիցներով: «B» խմբի մրցաշարում հաղթող ճանաչվեց ուկրաինացի 14-ամյա գրոսմայստեր Սերգեյ Կարյակինը, որը 13 հնարավորից վաստակեց 9,5 միավոր: Նա հաջորդ տարի հանդես կգա ուժեղագույնների մրցաշարում: «C» խմբում հիանալի հանդես եկավ բուլղարացի գրոսմայստեր Վեսելին Գեորգիեւը՝ 13 հնարավորից վաստակելով 10,5 միավոր: Նա մրցաշարն անցկացրեց առանց պարտության:

«Մեծ սաղավարտի» առաջին դափնեկիրները

Վերջնագիծը հատեց թենիսի Ավստրալիայի բաց առաջնությունը, որը «Մեծ սաղավարտ» մրցանակի շարքի ընթացիկ մրցաշրջանի առաջին մրցաշարն էր: Հայտնի դարձան բոլոր դափնեկիրները: Կանանց մենախաղում գլխավոր մրցանակը վիճարկեցին ամերիկացի թենիսիստուհիներ, դասակարգման ցուցակի առաջատար Լինդսեյ Դեւենպորտն ու մրցաշարի թիվ 7 ռակետ Սերենա Ուիլյամսը: Մինչ այդ նրանց միջեւ կայացած 13 հանդիպումներում զգալի առավելության էր հասել Ուիլյամսը՝ տոնելով 9 հաղթանակ: Մելբուռնում էլ Ուիլյամսը առավելության հասավ մրցակցուհու նկատմամբ: Ճիշտ է, առաջին խաղափուլն անցավ Դեւենպորտի առավելությամբ, որը հաղթեց 6-2 հաշվով: Իսկ ահա հաջորդ երկու խաղափուլերում Ուիլյամսը դրսեւորեց իր վարպետությունը եւ հասավ մեծ առավելության (6-3, 6-0):

Այսպիսով Սերենա Ուիլյամսը 2-րդ անգամ դարձավ Ավստրալիայի բաց առաջնության հաղթող: Մինչ այդ նա հաղթող էր ճանաչվել 2003 թ.: Նշենք, որ Դեւենպորտին Մելբուռնում հաջողությունն ուղեկցել էր 2000 թ.: Այս հաղթանակը «Մեծ սաղավարտի» մրցաշարերում Ուիլյամսի 7-րդ հաջողությունն էր: Ամերիկացի թենիսիստուհին երկուական անգամ նվաճել է նաեւ Ուիմբլդոնի (2002, 2003 թթ.) եւ ԱՄՆ-ի բաց առաջնության (1999, 2002 թթ.) չեմպիոնուհու տիտղոսը, 2002 թ. էլ ուժեղագույնն է ճանաչվել Ֆրանսիայի բաց առաջնությունում:

Շնորհիվ այս հաջողության Սերենա Ուիլյամսը թենիսիստուհիների դասակարգման ցուցակում 7-րդ տեղից տեղափոխվեց 3-րդ հորիզոնական եւ լավ հնարավորություններ ունի կրկին իրեն վերադարձնելու աշխարհի թիվ 1 թենիսիստուհու կոչումը, որը կորցրել էր 2003 թ. օգոստոսի 10-ին:

Տղամարդկանց մենախաղում գլխավոր մրցանակի համար կորտ էին դուրս եկել Մարատ Սաֆինն ու Լեյթոն Հյուիթը: Սաֆինը 3-րդ անգամ էր հանդես գալիս Ավստրալիայի բաց առաջնության եզրափակիչում: Մրցանակը նվաճելու նրա նախորդ երկու փորձերն ապարդյուն էին անցել: 2002 թ. նա վճռորոշ խաղում զիջել էր շվեդ Թոմաս Յոհանսոնին, իսկ անցյալ տարի պարտվել էր շվեյցարացի Ռոջեր Ֆեդերերին: Եվ ահա երրորդ փորձը պսակվեց հաջողությամբ: 2 ժամ 45 րոպե տեւած մրցախաղում Սաֆինը պարտության մատնեց ավստրալացի Լեյթոն Հյուիթին (1-6, 6-3, 6-4, 6-4): «Մեծ սաղավարտի» մրցաշարերում Սաֆինն իր երկրորդ տիտղոսը նվաճեց: 2000 թ. նա հաղթող էր ճանաչվել ԱՄՆ-ի բաց առաջնությունում: Մելբուռնում հաջողության հասնելու համար Սաֆինին հարկ եղավ հաջորդաբար հաղթել իր 7 մրցակիցներին՝ կորտում ընդհանուր առմամբ անցկացնելով 17 ժամ 45 րոպե: Այս հաղթանակի շնորհիվ Մարատ Սաֆինը 200 միավորով գլխավորեց թենիսիստների դասակարգման այս տարվա ցուցակը: 183 միավորով 2-րդը Լեյթոն Հյուիթն է: Լավագույն եռյակը 140 միավորով եզրափակում է Ռոջեր Ֆեդերերը: Դավիթ Նալբանդյանն ու Անդրե Աղասին 50-ական միավորով բաժանում են 9-11-րդ տեղերը:

Մարատ Սաֆինը մրցանակով:

Տղամարդկանց զուգախաղի հաղթող ճանաչվեցին Զիմբաբվեի թենիսիստներ Բլեքն ու Ուլյետը, որոնք պարտության մատնեցին ամերիկացի Բրայան եղբայրներին (6-4, 6-4): Խառը զուգախաղում հաջողությունն ուղեկցեց ավստրալացիներ Սկոտ Դրեյպերին ու Սամանթա Ստոսուրին, որոնք պարտության մատնեցին Քեվին Ուլյեին ու Լիզ Հուբերին (6-2, 2-6, 7-6): Պատանիների մրցաշարում ուժեղագույն ճանաչվեց ամերիկացի Յանգը, իսկ աղջիկներից լավագույնը բելառուսցի Ազարենկան էր:

Վան դեր Սարը մնում է «Ֆուլհեմում»

Հոլանդիայի հավաքականի եւ «Ֆուլհեմի» դարպասապահ Էդվին վան դեր Սարը մինչեւ 2006 թ. ամառը երկարաձգել է պայմանագիրը, որն ավարտվում էր այս մրցաշրջանի ավարտին: Այս առթիվ Սարը նշել էր, որ ինքը գոհ է թիմում իր պայմաններից: Գոհ է նաեւ նրա ընտանիքը: Սարի համար շատ կարեւոր է, որ «Ֆուլհեմում» հաջող մրցելույթները նպաստում են նաեւ Հոլանդիայի հավաքականում իր վստահ խաղին: Փորձառու դարպասապահը «Ֆուլհեմում» է 2001 թ.-ից եւ առայժմ չի պատրաստվում որեւէ այլ թիմ տեղափոխվել:

Ֆրեյը կվերադառնա պատմական հայրենիք

«Շտուտգարտի» ղեկավարությունը ցանկանում է թիմ հրավիրել «Պարմայի» 25-ամյա դարպասապահ, Ֆրանսիայի հավաքականի թեկնածու Սեբաստիան Ֆրեյին: Վերջինս պետք է փոխարինի թիմի դարպասապահ Տիմո Հիլդեբրանդին, որը հրաժարվել է երկարաձգել պայմանագիրը: Սեբաստիան Ֆրեյն էլ ցանկություն ունի ֆուտբոլային իր գործունեությունը շարունակելու «Շտուտգարտում», մանավանդ որ Գերմանիան իր պատմական հայրենիքն է: Չէ՞ որ Ֆրեյն ազգությամբ գերմանացի է:

«Տոտենհեմը» համալրում է կազմը

Լոնդոնի «Տոտենհեմը» Չեխիայի «Սլավիայից» վարձավճարով հրավիրել է դարպասապահ Ռադեկ Չեռնիին: Առայժմ պայմանագիրը նախատեսված է 1,5 տարվա համար, սակայն հետագայում հնարավոր է ակումբը գնի ֆուտբոլիստի տրանսֆերը: Նույնպիսի ժամկետով «Տոտենհեմում» վարձավճարով հանդես կգա նաեւ իտալական «Ռոմայի» եգիպտացի հարձակվող Միդոն: Իսկ ամռանն անգլիական թիմ կտեղափոխվի ֆրանսիական «Օսերի» կիսապաշտպան Թեեմու Թայնիոն: Ֆինլանդիայի հավաքականի ֆուտբոլիստն արդեն նախնական պայմանագիր է կնքել «Տոտենհեմի» հետ եւ վերջինիս կազմում կընդգրկվի հուլիսին, երբ կավարտվի պայմանագիրը «Օսերի» հետ:

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

Գեղասահքի ռուսական դպրոցը լավագույնն է Եվրոպայում

2006 թ. ձմեռային օլիմպիադայի մայրաքաղաք Թուրինում ավարտվեց գեղասահքի Եվրոպայի հերթական առաջնությունը: Գերազանց հանդես եկան ռուսաստանցի գեղասահորդները՝ մեկ անգամ եւս ապացուցելով, որ իրենք ուժեղագույնն են Եվրոպայում: Բոլոր չորս մրցաձեւերում էլ ոսկե մեդալների արժանացած մարզիկները Ռուսաստանից են: Մենք արդեն տեղեկացրել ենք մենասահորդ Եվգենի Պլյուշչենկոյի եւ Տատյանա Տոտմյանինա-Մաքսիմ Մարինին սպորտային զույգի հաջողությունների մասին: Ընդ որում, սպորտային զույգերի մրցավեճում ողջ պատվո պատվանդանը զբաղեցրել էին ռուսաստանցի գեղասահորդները:

Ռուսաստանին 3-րդ ոսկե մեդալը պարգեւեց Տատյանա Նավկա-Ռոման Կոստոմարով պարային զույգը՝ 2-րդ անգամ նվաճելով Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսը: Արծաթե մեդալին արժանացավ Ելենա Գրուշինա-Ռուսլան Գոնչարով ուկրաինական զույգը: Բրոնզե մրցանակակիրը ֆրանսիացիներ Իզաբել Դելոբելն ու Օլիվյե Շյոնֆելդերն են: Հայաստանը ներկայացնող Անաստասիա Գրեբյոնկինա-Վազգեն Ազրոյան զույգը վերջին մրցաձեւից հետո եւս մեկ հորիզոնականով վեր բարձրացավ եւ 154,31 միավորով ընդհանուր հաշվարկով գրավեց 11-րդ տեղը:

Ռուսաստանցի գեղասահորդների գերազանց ելույթների վերջակետը դրեց կանանց մենասահքում Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսը նվաճած Իրինա Սլուցկայան: 2-րդ մրցանակակիրը ֆինն Սյուզաննա Պոյկիոն էր, բրոնզը բաժին հասավ ուկրաինուհի Ելենա Լյաշենկոյին:

Մրցավարն ընդունել է իր մեղքը

Գերմանացի մրցավար Ռոբերտ Հոյցերն ընդունել է իր հասցեին հնչած մեղադրանքները: Նրան մեղադրում էին, որ իր գործողություններով մրցավարը նպաստել է վարած հանդիպումներում անհրաժեշտ այն արդյունքի գրանցմանը, որի համար ինքը բուքմեյքերական ընկերությունում խոշոր խաղադրույք էր կատարել: Մասնավորապես, Հոյցերը սպասարկել էր Գերմանիայի գավաթի «Պադերբոռն»-«Համբուրգ» հանդիպումը, որն անսպասելի ավարտվել էր ցածր լիգայում հանդես եկող դաշտի տերերի 4-2 հաշվով հաղթանակով: Պարզվել է, որ բուքմեյքերական ընկերություններում հենց այդ հաշվի համար են կատարված եղել ամենախոշոր խաղադրույքները: Այդ խաղում մրցավարն անհարկի երկու 11 մ հարված էր նշանակել հյուրերի դարպասին եւ դաշտից հեռացրել «Համբուրգի» ֆուտբոլիստ Մպենզային: Ընդհանուր առմամբ այդ հաշվի համար կատարված խաղադրույքներով տարբեր մարդիկ 1,2 մլն եվրո գումար էին վաստակել:

Հոյցերին կասկածում են սպասարկած 5 հանդիպումների ելքերի վրա անմիջական ազդեցության համար: Նույնիսկ հաղորդագրություն տարածվեց, որ 25-ամյա մրցավարը կապեր ունի խորվաթական մաֆիայի հետ, որոնք կապված են բուքմեյքերական ընկերությունների հետ:

Եվ ահա, չդիմանալով ճնշումներին, գերմանացի մրցավարը լիովին ընդունել է իր մեղքը եւ պատրաստ է համագործակցել ֆուտբոլի ֆեդերացիայի հետ՝ օգնելու հետաքննությանը պարզելու խարդախության բոլոր հանգամանքները: Նա արդեն նշել է, որ դրանում մի շարք անձնավորություններ են խառնված՝ անվանելով ֆուտբոլիստների, մրցավարների անունները: Իր ծառայությունների համար նա 65 հազար դոլար է ստացել շահագրգիռ կողմից:

Այժմ գործի քննությունը վարում է Բեռլինի դատախազությունը: Ոստիկանությունն արդեն ձերբակալել է չորս հոգու:

Ուժերի փորձարկում

Չնայած եղանակային անբարենպաստ պայմաններին, ֆուտբոլային թիմերը շարունակում են նոր մրցաշրջանի նախապատրաստությունը՝ մարզումներին զուգահեռ փորձարկելով ուժերը ստուգողական հանդիպումներում: Հանգստյան օրերին կայացավ երկու խաղ: Առմավիրում մրցեցին երկրի չեմպիոն «Փյունիկն» ու արծաթե մրցանակակիր «Միկան»: Գրանցվեց ոչ-ոքի (1-1): «Դինամո-Զենիթը» 3-0 հաշվով պարտության մատնեց «Կոտայքին»:

Դրամավարկային տեղեկատու

Հունվարի 21-26-ն ընկած ժամանակահատվածում դրամավարկային ցուցանիշները հետեւյալն էին.

Դրամական բազա, դրամական զանգված

Փողի բազան աճել է 444 մլն դրամով եւ հունվարի 26-ին կազմել 117 մլրդ 161 մլն դրամ: Զուտ արտաքին ակտիվները (առանց սեփականաշնորհման միջոցների) նվազել են 226 մլն դրամով, իսկ զուտ ներքին ակտիվներն աճել են 671 մլն դրամով:

Հունվարի 14-21-ն ընկած ժամանակահատվածում փողի զանգվածը նվազել է 7 մլրդ 590 մլն դրամով եւ հունվարի 21-ին կազմել 273 մլրդ 853 մլն դրամ (ընդգրկված են 20 բանկերի ցուցանիշները): Շրջանառության մեջ կանխիկ դրամը նախորդ շաբաթվա համեմատ նվազել է 5 մլրդ 875 մլն դրամով, կազմելով 83 մլրդ 828 մլն դրամ: Դրամով ցպահանջ ավանդները նվազել են 1 մլրդ 507 մլն դրամով եւ կազմել 29 մլրդ 717 մլն դրամ: Դրամով ժամկետային ավանդներն աճել են 166 մլն դրամով եւ կազմել 15 մլրդ 309 մլն դրամ: Արտարժույթով ավանդները նվազել են 374 մլն դրամով եւ կազմել 145 մլրդ դրամին համարժեք արտարժույթ: Ընդ որում, արտարժութային ցպահանջ ավանդները կազմել են 77 մլրդ 193 մլն դրամ (նախորդ շաբաթվա համեմատ նվազել են 74 մլն դրամով), ժամկետայինները՝ 67 մլրդ 807 մլն դրամ (նվազումը՝ 300 մլն դրամ):

Ֆինանսական շուկա

Հունվարի 21-26-ն ընկած ժամանակահատվածում թողարկվել է 2 մլրդ 400 մլն դրամի 36-ամսյա ՊՊ՝ 5,9506 տոկոս տարեկան եկամտաբերությամբ եւ մարվել է 500 մլն դրամի 52-շաբաթյա ՊՊ՝ 7,5335 տոկոս տարեկան եկամտաբերությամբ:

Շաբաթվա ընթացքում ԿԲ-ը ներգրավել է 400 մլն դրամի ավանդ՝ տարեկան 1,75 տոկոս տոկոսադրույքով եւ մարել 4 մլրդ 450 մլն դրամի ավանդ՝ տարեկան 1,75 տոկոս տոկոսադրույքով:

Արտարժույթի շուկա

Հունվարի 21-26-ն ընկած ժամանակահատվածում ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ փոխարժեքն արժեքավորվել է 1,37 տոկոսով՝ 488,97 դրամից հասնելով 482,34 դրամի:

Նշված ժամանակահատվածում արժութային շուկայում իրականացվել են շուրջ 35,365 հազ. ԱՄՆ դոլարի առք ու վաճառքի գործարքներ, որոնց միջին կշռված փոխարժեքը կազմել է 486,65 դրամ:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

Ծանուցում

Ի գիտություն
«Հայջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ բաժանորդներին

«Հայջրմուղկոյուղի» փակ բաժնետիրական ընկերությունը դիմել է Հայաստանի Հանրապետության Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովին՝ ընկերության ծառայություններից օգտվող բաժանորդներին մատուցվող ջրամատակարարման, ջրահեռացման ու կեղտաջրերի մաքրման սակագների վերանայման եւ նոր սակագների սահմանման հայտով:

Ջրամատակարարման, ջրահեռացման եւ կեղտաջրերի մաքրման 1 խմ-ի համար գործող 100 դրամ 41 լումայի փոխարեն առաջարկվել է 183 դրամ 23 լումա սակագին:

Խմելու ջրի 1 խմ-ի համար գործող 90 դրամ 36 լումայի փոխարեն առաջարկվել է 141 դրամ 94 լումա:

Ջրահեռացման եւ կեղտաջրերի մաքրման 1 խմ-ի համար գործող 10 դրամ 05 լումայի փոխարեն առաջարկվել է 41 դրամ 29 լումա: Միաժամանակ առաջարկվել է սահմանել.

Խմելու ջրի 1 խմ-ի համար մեծածախ սակագին՝ 59 դրամ 13 լումա:

«Հայաստանի Հանրապետություն», «Ազգ» թերթերում (14.01.2005 թ.) եւ «Առավոտ» թերթում (15.01.2005 թ.) սակագների մասին տպագրված հայտարարությունները ճանաչել անվավեր:

«ՀԱՅՋՐՄՈՒՂԿՈՅՈՒՂԻ»
ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ
Վարդանանց փակուղի 8ա
Հեռ.՝ 54 28 77

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի հայաստանյան միջեկեղեցական բարեգործական Կլոր սեղան հիմնադրամը հայտարարում է մրցույթ ***քարտուղար-գործավարի*** եւ ***հաշվետար-հաշվապահի*** թափուր տեղերի համար:

Քարտուղար-գործավարին ներկայացվող պահանջներ.
1. հայերենի գերազանց իմացություն,
2. անգլերենի լավ իմացություն,
3. համակարգչից օգտվելու ունակություններ (Microsoft Word):

Բարձրագույն կրթությունը եւ տվյալ բնագավառում աշխատանքային փորձը ցանկալի են:

Հաշվետար-հաշվապահին ներկայացվող պահանջներ.
1. բարձրագույն տնտեսագիտական կրթություն,
2. համակարգչից օգտվելու ունակություններ (Microsoft Excel),
3. անգլերենի լավ իմացություն:

Տվյալ բնագավառում աշխատանքային փորձը ցանկալի է:

Պահանջվող փաստաթղթեր.
1. ինքնակենսագրություն եւ 3 անձի անուն, ազգանուն, հեռախոսահամար, հասցե, էլ. փոստ՝ անհրաժեշտության դեպքում տեղեկություններ ստանալու համար,
2. դիմում:

Փաստաթղթերը ներկայացնել փետրվարի 1-10-ը հետեւյալ հասցեով՝ Մայր աթոռ Ս. Էջմիածին, Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի հայաստանյան միջեկեղեցական բարեգործական Կլոր սեղան հիմնադրամ՝ ադմինիստրատիվ քարտուղար Մանյա Մարտիրոսյանին:

Աշխատանքային ժամերն են՝ երկուշաբթի-ուրբաթ օրերին 9:00-17:00, ընդմիջում 13:00-14:00, շաբաթ օրը 9:00-14:25:

Հեռ.՝ 517-157:

ԱՐՄԵՆԻԱ ՏԵԼԵՖՈՆ ԿՈՄՊԱՆԻ
ARMENIA TELEPHONE COMPANY

Ի գիտություն Երեւանի Նոր-Նորքի 7-րդ, 8-րդ եւ 9-րդ զանգվածների բնակիչներին

Նոր-Նորքի 7-րդ, 8-րդ եւ 9-րդ զանգվածների հեռախոսահամարների հատկացման համար մինչեւ 2005 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ դիմում ունեցող քաղաքացիները հրավիրվում են ձեւակերպման 66 ԱՀԿ-ի բաժանորդների սպասարկման տեղամաս՝ հասցեն Նոր-Նորքի 5-րդ զանգված, Միկոյան եւ Գալշոյան փողոցների հատման կետում:

Ձեւակերպման համար անհրաժեշտ է ներկայացնել

1. Անձնագիր
2. Տվյալ հասցեում գրանցում չունեցողները՝ անշարժ գույքի սեփականության վկայական
3. Արտահերթ եւ անվճար հեռախոսահամարի տեղադրման արտոնությունից օգտվողները՝ նաեւ արտոնության վկայական:

Հեռախոսի տեղադրման վարձը՝ 12000 դրամ:

Խնդրում ենք ներկայանալ հետեւյալ ժամանակացույցով՝

Նոր-Նորքի 7-րդ զանգված

Հասցեն	Շենքերի համարները	Այցելության օրը
7 Ն/Զ	1, 2, 3, 4	01.02.05 թ.
7 Ն/Զ	5, 6, 7, 8, 9	02.02.05 թ.
7 Ն/Զ	10, 11, 12, 13, 14	03.02.05 թ.
7 Ն/Զ	15, 16, 17, 18, 19, 20	04.02.05 թ.
7 Ն/Զ	21, 22, 23, 24	05.02.05 թ.
7 Ն/Զ	25, 26, 27, 28, 29	07.02.05 թ.
7 Ն/Զ	30, 31, 32, 33	08.02.05 թ.
7 Ն/Զ	34, 35, 36, 37	09.02.05 թ.
7 Ն/Զ	38, 39, 40, 41, 42	10.02.05 թ.
7 Ն/Զ	43, 44, 45, 46, 47	11.02.05 թ.
7 Ն/Զ	48, 49, 50, 51	12.02.05 թ.
7 Ն/Զ	52, 53, 57, 58, 59	14.02.05 թ.

Նոր-Նորքի 8-րդ զանգված

Հասցեն	Շենքերի համարները	Այցելության օրը
8 Ն/Զ	1, 2, 3, 4	15.02.05 թ.
8 Ն/Զ	5, 6, 7, 8	16.02.05 թ.
8 Ն/Զ	9, 10, 11, 12	17.02.05 թ.
8 Ն/Զ	13, 14, 15, 16	18.02.05 թ.
8 Ն/Զ	17, 18, 19, 20	19.02.05 թ.
8 Ն/Զ	21, 22, 23, 24	21.02.05 թ.
8 Ն/Զ	25, 26, 27	22.02.05 թ.
8 Ն/Զ	28, 29	23.02.05 թ.
8 Ն/Զ	30, 31	24.02.05 թ.
8 Ն/Զ	32, 33	25.02.05 թ.
8 Ն/Զ	34, 35	26.02.05 թ.
8 Ն/Զ	36, 37, 38	28.02.05 թ.
8 Ն/Զ, 2 ՇՐՋ	1, 2, 3, 4, 5	01.03.05 թ.

Նոր-Նորքի 9-րդ զանգված

Հասցեն	Շենքերի համարները	Այցելության օրը
9 Ն/Զ	1, 2	02.03.05 թ.
9 Ն/Զ	3, 4	03.03.05 թ.
9 Ն/Զ	5	04.03.05 թ.
9 Ն/Զ	6	05.03.05 թ.
9 Ն/Զ	8, 9, 10	07.03.05 թ.
9 Ն/Զ	11, 12, 13	09.03.05 թ.
9 Ն/Զ	14	10.03.05 թ.
9 Ն/Զ	15	11.03.05 թ.
9 Ն/Զ	16, 16ա, 16բ	12.03.05 թ.
9 Ն/Զ	17	14.03.05 թ.
9 Ն/Զ	18, 19	15.03.05 թ.
9 Ն/Զ	20, 21	16.03.05 թ.
9 Ն/Զ	22	17.03.05 թ.
9 Ն/Զ	23	18.03.05 թ.
9 Ն/Զ	24	19.03.05 թ.
9 Ն/Զ	25, 26	21.03.05 թ.
9 Ն/Զ	27, 30, 31, 33	22.03.05 թ.
9 Ն/Զ	34, 35, 36, 37	23.03.05 թ.
9 Ն/Զ	38, 39, 40	24.03.05 թ.
9 Ն/Զ	42, 43, 44	25.03.05 թ.
9 Ն/Զ	45, 46	26.03.05 թ.
9 Ն/Զ	48, 49, 50	28.03.05 թ.
9 Ն/Զ	51, 52, 67/1	29.03.05 թ.

Տեղեկատու հեռախոսներ՝ 66-15-55
66-15-43
66-01-99

ԱՐՄԵՆԻԱ ՏԵԼԵՖՈՆ ԿՈՄՊԱՆԻ

ԱՐՄԵՆԻԱ ՏԵԼԵՖՈՆ ԿՈՄՊԱՆԻ
ARMENIA TELEPHONE COMPANY

Հայտարարություն

«Արմենտելը» հայտարարում է **միջազգային բաց մրցույթ** 4703 փաթեթ ֆաքսի, 1596 փաթեթ հեռատիպի, 1546 տուփ A3 եւ 16318 տուփ A4 ֆորմատի թղթերի խմբաքանակների մատակարարման համար:

Մրցույթին կարող են մասնակցել ինչպես տեղական, այնպես էլ արտասահմանյան կազմակերպությունները կամ նրանց ներկայացուցչությունները: Տեղական կազմակերպությունները, որոնք ցանկանում են մասնակցել մրցույթին՝ պետք է գրանցված լինեն պետական ռեգիստրում:

Մրցույթի առաջարկները կգնահատի մրցութային հանձնաժողովը: Հանձնաժողովը որոշումներ կընդունի ձայների պարզ մեծամասնությամբ: Հաղթողին որոշելու կարգը (գնահատման չափանիշները) մանրամասն նկարագրված է մրցույթի հրավերում:

Առաջարկի հետ մասնակիցները պետք է ներկայացնեն բանկի թողարկած երաշխավորագիր (մասնակցության համար): Մասնակցության երաշխավորագրի մանրամասները նշված են մրցույթի հրավերի համապատասխան կետում:

Մրցույթի անցկացման պայմանները եւ մրցութային լոտի մանրամասն նկարագրերը շահագրգիռ կազմակերպությունները կարող են ստանալ 2005 թ. փետրվարի 1-ից մինչեւ մարտի 3-ը՝ յուրաքանչյուր աշխատանքային օր, ժամը 10:00-16:00, հետեւյալ հասցեով՝ «Արմենտել» ՀՁ ՓԲԸ, Ահարոնյան 2, 2-րդ հարկ, 216 սենյակ, հեռ.՝ 374 1 28-70-66:

Առաջարկների ներկայացման վերջին ժամկետը՝ 2005 թ. մարտի 3-ին, ժամը 16:00-ին:

Մրցույթի հայտերի բացման հատուկ նիստը տեղի կունենա 2005 թ. մարտի 7-ին, ժամը 11:00-ին, հետեւյալ հասցեով՝ «Արմենտել» ՀՁ ՓԲԸ, 375014, Երեւան, Ահարոնյան 2, 5-րդ հարկ, խորհրդակցությունների դահլիճ, իսկ մրցույթի հայտերի ամփոփիչ նիստը՝ 2005 թ. մարտի 22-ին, ժամը 15:00-ին նույն հասցեով:

«ԱՐՄԵՆՏԵԼ» ՀՁ
ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ - ՄԲԱՃՁԲ - 05/13 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ ՀՀ Վայոց Ձորի մարզի Եղեգնաձորի տարածաշրջանի մարզային նշանակության ավտոճանապարհների ձմեռային պահպանության աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով՝ 14890.0 հազար ՀՀ դրամ նախահաշվային արժեքով: Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 900.0 ՀՀ դրամ փոխանցել «Էյչ Էս Բի Սի» բանկ Հ/Հ 001-230044-001 «ՓԻԱՐ ԷՅԷՄ» ՍՊԸ -ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. ՝ 2893-25 Գ. Մարկոսյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ 2005 թվականի փետրվարի 15-ը, ժամը 12.00-ն:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ - ՄԲԱՃՁԲ - 05/14 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ ՀՀ Վայոց Ձորի մարզի Վայքի տարածաշրջանի մարզային նշանակության ավտոճանապարհների ձմեռային պահպանության աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով՝ 14890.0 հազար ՀՀ դրամ նախահաշվային արժեքով: Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 900.0 ՀՀ դրամ փոխանցել «Էյչ Էս Բի Սի» բանկ Հ/Հ 001-230044-001 «ՓԻԱՐ ԷՅԷՄ» ՍՊԸ -ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. ՝ 2893-25 Գ. Մարկոսյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ 2005թվականի փետրվարի 15-ը, ժամը 15.00-ն:

FOR YOUR
INTERNAL NEWS OF
ARMENIA
LOG ON TO
www.azg.am

«ԳԳ եւ ՌԳ» ՍՊԸ-ն
իրականացնում է
անշարժ եւ շարժական գույքի գնահատում:
Լիցենզիա՝ ԱԳ N 0517
Հասցեն՝ ք. Երեւան,
Կորյունի 19ա V հարկ
Հեռ.՝ 52-06-90, 52-95-11
(09) 50-40-22

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիվ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 31. 01. 2005 Գինը՝ 100 դրամ